

ZA DOSEGO ZMAGE
KUPITE VOJNE
BONDE

GLASILNOVSKY JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Kranjsko - Slovenka
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
pornna organizacija
v Ameriki
Posluje že 51. leto
DELUJMO ZA
DOSEGO
40,000 ČLANOV!

Entered as Second Class Matter December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1938

NO. 38 — ŠTEV. 38

CLEVELAND, O., 20, SEPTEBRA (SEPTEMBER), 1944

VOLUME XXX — LETO XXX

Novi grobovi v Clevelandu

Anton Gržinčič

16. sept. zvečer ob 11:20 je umrl v Glenville bolnišnici Anton Gržinčič, star 60 let. Stanovalec je na 970 E. 207. St. Doma je bil iz sela Klana blizu Reke, odkoder je prišel v Ameriško pred 32 leti. Tukaj zapuša sina Johna in brata Jerome

John Zaletel, Jr.

Po dolgi bolezni je umrl John Zaletel, Jr. star 37 let. Rojen je bil v Clevelandu, stanujoč na 6620 St. Clair Ave. Tukaj zapuša soprogo Mary roj. Korosec, sinova Johna in Roberta, očeta Johna, brate: Victorja, Stanleya, Edwarda in sestro Edith Saloman.

Edward Sterlekar

14. sept. popoldne ob 4:45 je umrl Edward Sterlekar, star 23 let. Stanovalec je na 684 E. 160. St. Rojen je bil v Clevelandu, kjer zapuša žalujočo soprogo Helen roj. Batich, starše John in Antonia ter štiri brate: Johna, Pvt. Franka, Seaman Stanleya in Cpl. Rudolfa, ki se nahaja onstran morja.

Mrs. Rose Yager

Ko je 10. septembra umrl Frank Yager, je nenadoma zadela srčna kap njegovo svakinjo Mrs. Rose Yager. Odpeljali so jo naglo v bolnišnico, kjer je pa izdihnila v torek dopoldne ob 11:45.

Pokojna je bila rojena Jarc, stara 64 let in je stanovala na 17618 Grovedwood Ave. Doma je bila iz vasi Utik, fara Dobrava pri Ljubljani, odkoder je prišla v Johnston, Pa. leta 1918. V Cleveland se je preselila leta 1923. Tukaj zapuša žalujočega soproga Johna, sinova Johna in Stanleya ter hčer Mary poroč. Frank Kramer, v Detroitu sina Freda, v Waukeganu brata Franka in v stari domovini dve sestri.

Frank Vidmar

V torek, dne 12. septembra je preminul eden najstarejših pionirjev v Newburghu, Frank Vidmar, po domače Baškinov oče, star 80 let. Stanovalec je na 3544 E. 80 St. Doma je bil iz vasi Mali Kiti vrh, fara Zagradec, odkoder je prišel v Ameriko pred 49 leti. Bil je član društva sv. Lovrenca št. 63 KSKJ. Tukaj zapuša hčere: Terezijo Godec, Ano Smrekar, Sophie Mulh, v Genevi, O. pa Mary Gramc. Dalje zapuša 29 vnukov in 28 pravnukov.

Frank Kebe

Mrs. Satej iz Thompson, O., je prejela iz Britske Kolumbije, Kanada, sporočilo, da ji je tam umrl 2. septembra brat Frank Kebe, doma iz Dolenjega Jezera pri Čerknici. Star je bil 41 let. Prva žena roj. Angela Ostanek, doma iz Čerknice, mu je umrla pred 10 leti. Zapuša drugo ženo Helen, dva otroka iz prvega zakona, Franka in Edwarda, brata Antona na Kewanee Ave. v Clevelandu ter več bratov in sester v stari domovini.

II. ZBOROVANJE A. S. KONGRESA

II. Zborovanje Ameriško-slovenskega kongresa se bo vršilo v dneh 23. in 24. septembra v Pittsburghu, Pa. Prostor zborovanja: Carnegie Music Hall, 4400 Forbes St.

Vesti iz slovenskih naselbin

Milwaukee, Wis. — Dne 18. avg. je umrl v bolnišnici Peter Erchul, star 45 let. Vzrok smrti je nesreča pri delu v livarni, kjer ga je 8. avg. polilo raztopljeno železo. Zapuša ženo, sina, dva brata in sestro. Rojen je bil na Dolenjskem. V Milwaukeeju je živel zadnjih 11 let, prej pa na železnem okrožju v Minnesoti.

Paonia, Colo. — Viktor Koklič je bil dne 2. sept. brzojavno obveščen, da je bil njegov sin Frank D. Koklič ranjen v desno nogo od šrapnela v bitki z Japonci na otoku Tinianu.

Milwaukee, Wis. — Dne 4. avgusta je umrla Tereza Koščak, stara 69 let, rojena na Dolenjskem. Podlegla je srčni hibi. Tukaj zapuša sestro Anno Markele, v Clevelandu pa sestro Mary Kočevar.

Arma, Kans. — Tukaj je po dvomesečni bolezni umrl Joseph Gorenc. Bil je operiran na želcu, kar pa mu ni pomagalo. Doma je bil iz Biške vasi pri Mirni peči na Dolenjskem, star 55 let. V Ameriki je bil od leta 1907, ves čas v Kansasu. Zapuša ženo, dva sinova, hčer in sestro, por. Parkel v Willardu, Wis., v stari domovini pa dve sestri in brata, če so še živi.

Indianapolis, Ind. — Dne 29. avg. je tukaj za srčno hibo umrl Anton Urbančič, doma od St. Petra na Krasu. Zapuša ženo, tri sinove (pri vojaki), eno hčer, dva brata in sestro, vsi v Indianopolisu, v starem kraju pa dva brata.

Enumclaw, Wash. — Tukaj je 19. avgusta naglo umrl John Stermšak. Omenjenega dne je šel delat, toda ko se je zvečer vlegel k počitku, se ni več prebudil. Zapuša ženo, tri sinove (dva pri vojaki) in dve hčeri.

Detroit, Mich. — Pfc. Henry Mezgec je bil 1. avgusta v Franciji resno ranjen.

New Duluth, Minn. — V bolnišnici St. Luke's v Duluthu se nahaja težko bolan John Pikuš.

Soudan, Minn. — Tukaj je umrl George Zupancich, star 75 let. Zapuša ženo, štiri sinove (eden je pri vojaki) in dve hčeri.

Ely, Minn. — Joseph Skala star 79 let, trgovec v pokofu je umrl na svojem domu po pettedenski bolezni. Zapuša ženo, šest sinov (eden pri vojaki) in osem hčera.

Brooklyn, N. Y. — Tukaj je umrl na svojem domu John Fugina, star 59 let in rojen v Črnomlju.

Milwaukee, Wis. — Po enoletni bolezni je na svojem domu 22. avgusta umrl Gregor Cesar, rojen v Ziljski dolini na Koroskem. V Ameriki je bil 43 let, prvih 20 let v Jolietu, Ill. Zapuša ženo, sina, tri brate in sedem vnukov. — Istega dne je po trimesečni bolezni umrl Josip Windischman, star 56 let, rojen pri Novem mestu in v Ameriki 31 let. Zapuša sestro Jennie Južino in brata v Michiganu. — Dne 18. avg. je zadeta od srčne kapi umrla Franciška Kermitz, vdova, stara 55 let, rojena v Soštani na Štajerskem in v Ameriki 24 let. Zapuša sestro.

Velika železniška nesreča

Terre Haute, Indiana, 14. sept. — Tri milje severno od tega mesta sta trčila danes zgodaj zjutraj dva vlaka, pri čemer je bilo ubitih 29 oseb, ranjenih pa več kot 60. Med ubitimi je mnogo vojakov, med temi nekateri, ki so služili že preko morja in so se vračali z dopusta.

Dozdaj so pronašli, da je bilo ubitih 24 vojakov, ena ženska od WACs, ena civilna oseba, štirje pa drugi, katerih identiteto se še ne ve.

Eden izmed vlakov je bil na potu iz Chicaga v Florido, drugi je bil namenjen v Chicago. Ta, zadnji, ni vozil potnikov. Trčila sta na enotirni progi ob 2:20 zjutraj.

Trije spalni vozovi, natrpani z vojniki, so se iztirili in nakupičli drug vrh drugega. Nekaj vojakov je stisnilo na sedeže, nekaj jih je sunek razmetal ob progi, nekaj jih je prišlo pod vozove. Na tleh je bilo videti mnogo odlikovanih višnjevega srca, ki so jih imeli vojaki v znak, da so bili ranjeni v akciji. Nek major je rekel, da je bilo na vlaku 39 vojakov, ki so služili preko morja in so se zdaj vračali iz 30 dnevnega dopusta v nadaljno službo.

Armada še ni izdala liste ubitih in ranjenih vojakov, dokler ne bodo obveščeni najprej sorodniki. Prizna pa, da od 39 vojakov, ki so bili v prvem vozu, so vsi ali ubiti, ali pa ranjeni.

Reševanje je bilo sila težavno, ker je ležala nad krajem gosta megla. Ljudje iz drugih vozov, ki so ostali na progi, so pomagali pri reševanju danjencev.

ITALIJANSKI PARTIZANI UJELI 500 NEMCEV

Bern, Šveica. 11. sept. — Švicarska časnikarska agentura poroča, da so italijanski partizani ujeli 500 nemških vojakov. Partizani so jih obkrožili pri Domo d'Ossoli na italijanski strani Simplonovega tunela.

Denver, Colo. — Dne 28. avg. je umrl John Ambrose, star 50 let in doma iz vasi Sajevec pri Ribnici na Dolenjskem. Bolehal je dalj časa in več let je delal v raznih rudokopih. Zapuša ženo, enega sina in omoženo hčer.

Duluth, Minn. — Vojni department je obvestil družino John Zallar, da je bil njihov sin poročnik Edward J. Zallar dne 29. julija ubit v Franciji. Edward je bil star 23 let in v Anglijo je odšel letošnjega julija. Poleg staršev zapuša tri sestre in enega brata. — Pred dnevi je na Elyju umrla rojakinja V. Vesel.

Buenos Aires, Argentina. — Tukajšnji rojaki bodo proslavili stoletnico rojstva pesnika Simona Gregorčiča s slavnostnim programom v dvorani Principe Jorge dne 15. oktobra. V ta namen se je organiziral poseben odbor in pričakuje se, da bo na slavnju nastopil pevski zbor, ki bo štel okrog 150 pevcev in pevk. "Goriški slavček"

Devoto, Argentina. — Dne 28. junija je umrl Viktor Zlobec, star 42 let in doma iz Krajne vasi pri Komnu na Primorskem. Sem je prišel pred 18 leti in ves čas je bil aktiven društvenik. Tukaj zapuša ženo in dva sinova, v starem kraju pa dva brata in pet sester.

33. član K. S. K. Jednote padel za domovino

Pvt. John T. Stefansky

Število vojnih žrtev tudi naše Jednote se vedno veča ali množi. Med temi dosedaj objavljenimi so bili vsi ameriški Slovenci; kot 33. žrtev je postal naš sobrat ali član-vojak rodom poljskih staršev, in sicer Pvt. John T. Stefansky iz Barbertona, Ohio.

O, tem nam piše tajnica ondotnega društva sv. Srca Marije št. 111 sledeče:

"V prigrabu pošiljam fotografijo prvega člana-vojaka našega društva, pokojnega Pvt. John T. Stefansky, ki je bil ubit dne 12. maja nekje v Italiji.

Pokojni je bil rojen dne 6. junija leta 1925 v Barberton, Ohio, tako je bil tudi krščen v naši fari presv. Srca Jezusovega. Svoječasno so njegovi starši spadali k naši fari, ko se je pa ustanovila hrvaška fara Kristusa Kralja v Akron, Ohio, so prestopili tja. Družina je namreč hrvaške narodnosti kamor je pokojnik tudi spadal.

Pred odhodom k vojakom je bil zaposlen pri Yoder Bros. Greenhouse. Veliko se je zanimal za razne športe pri katerih je vedno rad deloval. Tukaj v Barbertonu zapuša žalujoče starše, John in Rose Stefansky, brata Joseph Stefansky, ter dve sestri, Kate Yakus in Mary Matozel.

V imenu našega društva klidem pokojnemu: Lahka naj mu bo zemlja! Večna mu slava!

Frances Smerdel, tajnica. — K temu naj bo še dostavljeno, da se sedaj nahaja v armadi Združenih držav 3750 članov vstevši nekaj članic naše Jednote. Tudi to število se vedno množi.

BOŽIČNE POŠILJKE PREKO MORJA

Na milijone ameriških fantov in deklet se nahaja v oboroženi sili preko morja. Znano je, da je treba imeti pisano prošnjo od fanta ali dekleta, predno se mu more poslati kaj drugega kot pisma po pošti. Toda za božične pakete, ko se domači z raznimi darili radi spomnijo svojih dragih, ki so na bojnem polju, so poštne oblasti odredile posebne pogoje.

Te božične pošiljke se sme vojaštvu preko oceana poslati brez pisane prošnje od 15. septembra do 15. oktobra. Najbolje je, da se jih odpremi pred koncem septembrom.

Po vojni bo papež obiskal Ameriko

Vatikan City, 16. sept. (UP) Iz zanesljivih vatikanskih virov se je danes izvedelo, da namestnik papež Pij XII. enkrat po končani vojni zopet obiskati Združene države ameriške. Ta vest je v zvezi z načrtom odбора Mednarodnega Evarhističnega kongresa, ki priporoča, da naj b. ise povojni mednarodni Evarhistični kongres vršil v kakem večjem mestu Združenih držav v Ameriki; v tem slučaju je papež omenil, da se bo tudi on tega kongresa udeležil.

Kako znano, se je papež Pij XII. že enkrat mudil v Ameriki in sicer pred sedanjo vojno ko je bil še državni papežev tajnik. Tedaj je imel na razpolago najboljši aeroplan, v katerem se je prevozil in obiskal razna večja mesta od New Yorka do San Francisca.

Pozor Vidovci

Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ v Clevelandu prijazno vabi na prihodnjo sejo 1. okt. ob 1:30 pop. v stari šoli vse očete članov-vojakov tega društva, katerih je okrog 100. Na tej seji bo namreč odkrita lepa Spominjska tabla v zborovalni dvorani članom-vojakom v počast. Torej pridite!

Letošnji Zahvalni dan v Ohio

Columbus, O. 14. sept. — Governor Bricker se je odločil, da bo proglasil predzadnji četrtek meseca nov. (23. nov.) kot letošnji Zahvalni dan; ta datum se namreč ujema z nedavno določbo kongresa.

General Pershing zbolel

Washington, D. C. — Tu živeti znani general John Pershing, ki je bil 13. t. m. 84 let star, je zbolel, vendar ni njegova bolezen tako nevarna.

Ameriški aeroplani na Kitajskem

Po radio iz mesta Tokyo se naznanja, da je število ameriških bojnih letal na Kitajskem od letošnjega aprila do sept. naraslo na 3.600.

Groza v Lublinu

Ruske armade, ki so vkorakale v poljsko mesto Dublin, so uzrle tam strahotne reči. Lublin je služil, kakor znano, Nemcem za glavno klavnico, kjer so pomorili nad poldrug milijon Poljakov, Rusov, židov in tudi drugih ljudi, katere so privlekli tja iz drugih dežel. Tam so sezidali ogromne peči, kjer so sežigali svoje nesrečne žrtve, njihove čevlje in obleko pa pošiljali v Nemčijo, kamor so pošiljali v velikih posodah tudi njihov pepel, katerega so rabili nemški kmetje za gnojilo svojih polj.

Hvala Bogu, da bo teh strahot kmalu konec, ker je zmaga pred pragom, in da bodo dobi- le nacijske zveri kmalu zasluženo plačilo.

Kratke vojne vesti

Preboj Siegfriedove črte

Ameriške armade so že na petih ali šestih krajih prebile znano nemško Siegfriedovo obrambno črto, o kateri so se Nemci bahali, da je nezavzeta in nepremagljiva. Skozi vrzeli, ki so nastale, se zdaj izlivajo ameriške armade v Nemčijo, kjer bodo morali Nemci zdaj pokušati one grenke medicine, ki so jih dajali doslej oni podjarmljenim narodom in zavojevanim deželam.

Berlinski radio odkrito priznava, da Siegfriedova črta ne bo mogla preprečiti invazije dežele in poziva narod, naj se upre zavezniškim armadam.

Finska v vojni z Nemčijo

Italiji, Romuniji in Bolgarski, ki so bile zadnje čase prisiljene presedlati ter zapustiti Nemčijo, se je zdaj pridružila tudi Finska, ki bo vsak čas napovedala vojno Nemčiji. Finske čete se že bore proti Nemcem, ki si prizadevajo čim prej zapustiti deželo.

Ruske čete so preplavile Bolgarijo ter vkorakale tudi v nje- no glavno mesto Sofijo, kjer jih je bolgarsko ljudstvo navdušeno sprejelo. — Iz Bolgarije so pričeli Rusi pridirati v Jugoslavijo in Grčijo. — Bolgarija, ki se je začetkom vojne v sramoto vseh Slovanov pridružila Nemčiji ter z njo vred ropala po zaseni Jugoslaviji, Grčiji in Albaniji, je morala zdaj na zahtevo Rusije napovedati Nemčiji vojno.

Strah med kvizlingi

Med hrvatskimi kvizlingi je zavladal velik strah vsled ruskega prodiranja in vsled splošnega vojnega položaja, in poglavnik Pavelić obupno gleda, kdaj bi odnesel zdravo kožo.

Poročila iz Londona naznanjajo, da so že vsi trije kvizlingi, srbski general Nedić, hrvaški poglavnik Pavelić in slovenski general Rupnik v Ljubljani sporočili zaveznikom, da žele sodelovati z njimi in pomagati pri iztiranju Nemcev iz svojih okrajev. Kaj so jim zavezniki odgovorili, ako so jim sploh kaj odgovorili, ni znano, vendar pa so kvizlingi zdaj na jasnem, da bodo morali na za- tožno klop in od tam pa ne vešala. Dalje se poroča, da se je partizanom posrečilo ujeti Mihačlovičevega sina, ki je bil v zvezi z nacisti.

Tito zahteva sedež na mirovni konferenci

New York. — Maršal Tito vodja jugoslovenske osvobodilne fronte, je imel te dni ognjevit govor, v katerem je poudarjal krivice mirovnih pogodb ter je zahteval za Jugoslavijo sedež na mirovni konferenci, ki se bo sestala po sedanjih svetovni vojni. — Med jugoslovanskimi zahtevami je tudi zahteva po Istri in slovenskem in hrvaškem Primorju.

Zavzetje dalmatinskih otokov

Čete maršala Tita so zavzele štiri večje dalmatinske otoke, med njimi tudi otok Brač, ki leži 10 milj od mesta in pristanišča Splita. Iz italijanskega pristanišča Bari sedaj zavezniški čez morje pošiljajo orožje v Jugoslavijo.

Izjave dr. Drago Marušiča

London, 8. sept. (ONA) — Vsa Jugoslavija bo kmalu osvobodjena, in malo je takih Nemcev, ki se zdaj nahajajo tam in bodo še prišli nazaj domov v Nemčijo, je napovedal danes dr. Drago Marušič, jugoslovanski minister za pravosodje in promet v izključenem intervju, danem Overseas News Agency.

Dr. Marušič je razpravljalo splošni narodni vstaji, ki se je začela včeraj v Jugoslaviji in dejal, da je to dogodek brezprimerni veličine, brez primere v vsej dolgi zgodovini borbe jugoslovanski narodov za svobodo. Brezprimeren je prav tako v svojih ciljih kot v svojem obsegu.

Dr. Marušič, bivši ban Slovenije in veteran borbe proti Avstro-Ogerski, je prispel pred kratkim v London kot predstavnik osvobodilnega gibanja v vladi dr. Šubašiča. Bil je v prejšnji vojni v Ameriki kot predstavnik osvobodilnega komiteja, ki je pozneje ustanovil neodvisno Jugoslavijo. Zastopal je tudi Jugoslavijo na versajski konferenci in v komisiji za reparacije.

"Vedeli smo od vsega začetka, da se bo dvignil ves narod, čim pride čas za to," je dejal. "Osvobodilni odbor je prepletel vso našo zemljo in se pripravljal na to, da vržemo sovražnika ven. Kjerkoli je bilo mogoče, smo imeli volitve za pokrajinske odbore. Druge so ti odbori sestavljeni enostavno iz najbolj znamenitih osebnosti okraja.

"Naš narod je čakal povsod po mestih, po vaseh in vasi, na povelje, katero je dal maršal Tito včeraj ponoči. Izjema so le oni, ki so sodelovali z Nemci in Italijani. Njih število je danes majhno, ostali so le kolaboracionisti višjih redov, kajti vsi oni, katere se jim je bilo posrečilo prevariti, so jih zapustili in ne sodelujejo več s sovražnikom odkar je postal jasno, kam so jih vodili.

"Prepričani smo, da so že prve ure naše narodne vstaje paralizirale Nemce v Jugoslaviji. Verjemite mi, ni jih mnogo takih, da bi prišli živi nazaj..." Dr. Marušič je poudaril, da je bila vstaja koordinirana z zavezniško vrhovno komando po načrtih treh velesil. Potrdil je tudi, da bodo Jugoslavlani nadaljevali vojno utdi še potem, ko bo vsa njihova zemlja osvobodjena... "vse do skupne in popolne zmage..."

ZA DEPORTACIJO K. FOTIČA

Jugoslovanski ameriški osrednji svet v San Pedru, California, je na državnega tajnika Hulla naslovil prošnjo, da odredi deportacijo bivšega jugoslovenskega poslanika v Washingtonu, Konstantina Fotiča. Pismo navaja, da Fotič potuje po deželi in povzroča združbe med Američani jugoslovenskega porekla. Kopije pisma so bile poslana tudi nekaterim senatorjem in kongresnikom in Ameriško-slovenskemu kongresu.

10% SAVED
NOW OR 100%
TAKEN BY THE
AXIS LATER!
BUY WAR BONDS

DRUŠTVENA NAZANILA

DRUŠTVO SV. VIDA ST. 25, CLEVELAND, OHIO

Vabilo na sejo
Dosedaj ima naše društvo že okoli sto članov v armadi strica Sam-a, zakar je društvo zelo ponosno. Njim v počast se je vsled tega sklenilo za našo zborovalno sobo omisliti primerno spominsko tablo (Honor Roll). Ta tabla bo odkrita na prihodnji seji v nedeljo, dne 1. oktobra ob 1:30 popoldne v stari šoli sv. Vida.

Radi tega vabim vse naše člane-očete teh vojakov, da se udeležijo prihodnje seje, oziroma odkritja navedene spominske table. Menda imate še toliko ljubezni do svojega sina, da se boste te važne seje udeležili? Ko boste videli ime Vašega ljubljenega sina na tabli, si boste lahko mislili, da stoji pred Vami. Zato ste ponovno prošni, da pridete na to sejo, tudi drugi člani društva naj s svojo udeležbo izkažejo čast našim članom-vojakom tako, da bo udeležba 100%. S pozdravom,

Anton Strniša, predsednik.

DOPISI

O minuli Jednotini slavnosti v Newburgu

O minuli slavnosti peterih naših društev fare sv. Lovrenca v Newburgu (Clevelandu) smo že zadnji teden na kratko poročali, da je uspela nad vse lepo; za danes hočemo malo več opisati popoldanski program v S. N. Domu na 80. cesti.

Točno ob treh je na zastavami okrašenem odru navzoče pozdravil br. Al Simončič, predsednik pripravljalega odbora, ter izročil nadaljno vodstvo programa č. g. kanoniku J. J. Omanu, nakar je pevski zbor "Črički," kakih 50 po številu, zapel ameriško himno "Star Spangled Banner," nato pa še dve ljubki slovenski pesmi, "Staršev sem slovenskih" in "Po jezeru"; izgovarjali so besede povsem pravilno, kakor bi bili rojeni v Ljubljani. Kakor znano, je vodja v resnici tega zanimivega pevskega zboru Mr. Ivan Zorman, na kar je lahko ponosen, in pa fara. Father Oman je ob koncu petja omenil, da dokler bo naša, tu rojena mladina rada prepevala naše mile slovenske pesmi, naš slovenski jezik še ne bo izumrl.

Kot zastopnik Jednote je došel na to slavnost brat Louis Železnikar, pomožni tajnik, ki je v imenu Jednote v lepih besedah pozdravil navzoče pionirje ter uradnike društev in naglašal velik pomen ter delavnost edine večje slovenske katoliške podporne organizacije, naše KSKJ., ki je tekoma zadnjega polstoletja storila že mnogo dobrega za naše slovenske naselbine in fare.

Za njim je govoril Jednotin nadzornik br. John Pezdirtz, nakar je zapel pevski zbor "Zvon" dve pesmi v mešanem zboru in eno v moškem. Vodja tega zbora je tudi Mr. Ivan Zorman. "Zvon" bo letos enkrat v jeseni obhajal 30 letnico svojega obstanka s primerno proslavo.

Zatem je govorila Jednotina nadzornica Mrs. Mary Hochevar povdarjajoča, da so baš ženske, oziroma Jednotarice veliko pripomogle k napredku naše organizacije, odkar so postale enakopravne, kar je povsem resnica.

Nato je Mrs. Theresa Lekan, soustanovnica in večletna predsednica društva sv. Ane št. 150, v imenu članice te okoličice čestitala Jednoti k 50-letnici in navduševala iste, da naj bodo vedno agilne za našo podporno mater.

Kakor znano, imajo tamkaj

na daljnem zapadu coloradskega slavčka, brata Johna Germa, ki je povsod burno sprejet, kjer zapoje in zaigra na svojo lepo harmoniko. Mi, Ohijčani se pa lahko ponasamo z našo slovensko mojstricopevko, z našo slovensko Jeny Lind, Miss Marie E. Polutnik, prvo Jednotno nadzornico, živečo v Lorainu, Ohio. Ko je bila na tej slavnosti pozvana k besedi, nam je nad vse lepo zapela s svojim krasnim sopranom tri pesmi, "Kje prijazne ste višave," "Dekle, to mi povej," in "Lani sem mimo šel." Spremljala jo je na klavirju ena izmed njenih prijateljic iz Loraina. Sestra Polutnik je žela kakor običajno za svoj nastop velik aplavz.

Zatem je brat Simončič predstavil navzoče uradnike raznih društev, nakar je urednik Glasila na kratko orisal razliko med St. Clairjem in Newburgom in spodbujal še druga društva na slično prireditve.

Zatem je zapel cerkveni pevski zbor "Slovenija" pod vodstvom Mr. Ivan Zorman pesem "Pozdrav" in "Na straži."

Po tej točki je bil pozvan k besedi naš narodni borec in vrl rodoljub Anton Grdina, ki je omenil, s kakim navdušenjem je deloval, ko je bil predsednik Jednote; da, v resnici ončasno je KSKJ najbolj napredovala.

Tam na našem Jutrovem imajo tudi močan in izboren pevski zbor "Planina" pod vodstvom Mr. Vautarja. Ta zbor nam je zatem lepo zapel v mešanem zboru "Rože je na vrtu plela" in "Naša zvezda," katere je zložil Simon Gregorič; pesmi št. bili jako primerne za stoletnico rojstva Gregoriča, ki bo letos dne 15. oktobra.

Ker se naš clevelandski župan Hon. Frank J. Lausche ni mogel udeležiti te slavnosti, je poslal odborom jako laskavo pismo in čestitko Jednoti; ista je bila objavljena v zadnji številki Glasila na "Our Page."

S tem je bil govorniški in pevski program izčrpan, nakar je začelo na oder prihajati 50 dečkov in deklic, članov mladinskega oddelka, izmed katerih je vsak nosil tablico z napisom letnice Jednote in številom članstva, v sredi je pa stala Jednota. Najbolj miškavna je bila letnica "50," katero je predstavljala mala Bernadette Volcansek. Oblečena v dolgi višnjevi obleki in z njenim milim nasmehom se je gotovo vsem prikupila. Zatem je pa mlada Hattie Kuznik perfektno deklamirala neko primerno pesem Jednoti v pozdrav.

Druga živa slika na odru je bila članom-vojakom v počast, katero je predstavil tajnik društva sv. Jožefa št. 146 brat Kaplan. Tam je stalo v uniformah U. S. armade in mornarice osem dečkov. Od petih Jednotin društev fare sv. Lovrenca jih služi v armadi 273 naših Jednotin članov in dve članici. Jednota ima v armadi 3.750 članov vseh višjih nekaj članic; za domovino jih je pa padlo že 33. Štirje fantje iz fare sv. Lovrenca so že umrli v vojaški službi: Frank Stopar, Ralph Trainar, Ig. Vidmar in Jos. Hunter.

V skupini uniformiranih dečkov so bili sledeči: Frankie Telohs, Fr. Suhadolnik, Aug. Supan in Gerald Hoge, armada; Richard Zakrajšek, Ed. Kaplan, Donald Kaplan in Thomas Fortuna, mornarica; Mary Ann Zakrajšek, bolničarka Rdečega križa.

Pri predzadnji sliki pokojnim članom-vojakom v spomin je stal sredi odra beli leseni križ obdan z vencem, pokojniki kom je pa deklamirala neko zelo lepo pesem šolarica Frances Adler. Pri "taps" s troben-

to je občinstvo molče stalo. Zadnja živa slika na odru je nam predstavljala "Zmago," kjer so nastopili s petjem omenjeni uniformirani dečki. Navzoče občinstvo je za zaključek navdušeno zapelo znano domoljubno pesem "God Bless America," katero je napred pelal gđ. Polutnik.

Program je bil dovršen točno ob 5., torej je trajal samo dve ure, nakar se je s petjem nadaljevalo pri veselem omizju v doljni dvorani. Res, Jednotino 50-letnico v našem sosednem "Novem mestu" bomo ohranili v prijetnem spominu. —I. Z.

VELIKA SLOVESNOST CERKVENEGA DRUŠTVA

Joliet, Ill. — Slavnost zlatoga jubileja Roženenske Bratovštine, ki se je vršila v nedeljo 10. sept. bo ostala v trajnem spominu vsem faranom cerkve sv. Jožefa. Lepo so farani, starejši in mladi ta dan dali zaslužno priznanje vrlim ženam in materam, ki so združene v pionirskem društvu skozi dolgo dobo 50 let neumorno delale za cerkev sv. Jožefa. Z veliko veličastno procesijo so zjutraj pred osmo uro spremljevali jubilentinje v cerkev vsa cerkvena in ostala društva ter naša mladina, šolska godba, Boy and Girl Scouts, kadetinja mlad. krožka, naše znane Champion kadetinja S. Z. Zvezde, kadetinja KSKJ; vse so v svojih krasnih uniformah povečale to sijajno in izredno lepo povorko. Zlasti je bil lep prizor pred cerkvijo, ko so skozi veličasten špalir korakale v cerkev upognjene od let, prve pionirke—štiri še živeče ustanoviteljice, za njimi pa odbornice in članice jubilejnega društva. Cerkev je bila vsa razsvetljena in okinčana ter napolnjena vernikov do zadnjega prostora.

Med slovesno sv. mašo z leviti, je č. g. župnik Rev. M. Butala blagoslovil novo, krasno društveno bandero. Boter in botra sta bila Andrew in Mary Hochevar, častno spremstvo so tvorile štiri belo oblečene deklice, štiri ustanoviteljice kot stare matere, 79 častnih mater in 42 parov botrov in boter. Po blagoslovljenju bandera, je imel č. pater Alojzij Medic jako lepo pridigo o delovanju krščanskih žena in mater v cerkvenih društvih za božjo čast in za korist fare; besede č. g. pridigarja so segle vsem do srca. Med sv. mašo je krasno pel cerkveni pevski zbor pod vodstvom organista Mr. Anton Rozmana. Najbolj svečano je pa bilo pri tej jubilejni cerkveni slavnosti, ko so med sv. mašo društva in vsi v cerkvi pristopili k mizi Gospodovi in prejeli sv. obhajilo. Lepo je bilo videti, ko so tudi vse kadetnje v svojih lepih uniformah prejele sv. obhajilo, ter s tem pokazale, da so zveste hčerke njih dobrih mater in želijo živeti po njihovih naukih in po njih zgledu ljubiti svojo faro in delati za svojo cerkev.

S tem je bila končana ta izredno lepa cerkvena jubilejna slovesnost, kakoršne še ni bilo v naši cerkvi. Pri vsej ogromni udeležbi pri procesiji in v cerkvi je bil jako lep pred, za kar zaslužita pohvalo reditelja Mr. Frank Terlep in Mr. Albert Skull.

Popoldne se je slavnost nadaljevala v dvorani na farnem parku; pričetek s sijajnim bankekom, katerega se je udeležilo okoli 400 gostov. V pohvalo kuharicam naj omenim da, je bila dobra in prvovrstna postrežba. Po banketu je otvoril nadaljni program Č. g. župnik Rev. M. Butala, ter v lepem govoru pojasnil pomen današnje slavnosti in čestital v imenu fare sv. Jožefa jubilejnemu društvu. Nato je godba zaigrala ameriško himno "The Star Spangled Banner," ter je sledila prisega ameriški zastavi. Nato je po-

zdravila predsednica Mrs. Mary Golobich v imenu Roženenske Bratovštine vse navzoče in se zahvalila vsem za udeležbo in sodelovanje. Nastopila je potem šolska mladina s lepo deklamacijo in zanimivo predstavo. Sledile so čestitke jubilentinjam od Rev. Geo. Kuzma, Rev. Aloja Medica. Za cerkveni odbor in društ. Najsv. Imena je v navdušenem govoru čestital predsednik Andrew Hochevar, dalje so izrazili častitke Mr. Josip Zalar za KSKJ., Mr. Frank Vranichar za ABZ., Mr. Frank Videc za DSD., Mrs. Josephine Erjavec za SZZ., Mrs. Catherine Pryzebilyski za Rosary Club, Miss Helen Horvat za Dekliške Marijino Društvo, Miss Nann Dolinšek za Družbo sv. Neže ter še razni drugi. Med govorniškimi programom je mešani in moški pevski zbor pod vodstvom Mr. Anton Rozmana zapel več lepih slovenskih pesmi, nastopile so tudi pevke Rosarian kluba in lepo zapele nekaj angleških pesmi, mlada nadebudna Maryanne Kostelz je pa krasno zapela Ave Maria. Maryanne bo enkrat še imenitna pevka, z njenim lepim čistim glasom že zdaj očara poslušalce.

Vsi pevci in pevke so želi pohvalo z burnim aplavzom od navzočih. Članice deklishe Marijine družbe so predstavile dve kratke šaljive igre, ki so napravile mnogo smeha v dvorani in žele splošno pohvalo. Predsednica Mary Golobich je zatem predstavila štiri navzoče ustanoviteljice: Margaret Panian, Katarina Stukel, Amalia Uršich in Katarina Vertin, ter je vsaki zročila mal spominski dar, za kar se je v imenu vseh, lepo zahvalila Margaret Panian. Z velikim navdušenjem so vsi udeleženci pozdravljali vrle pionirke. Dve izmed živečih ustanoviteljic Mary Culik in Katarina Simonich nista mogle biti navzoče vsled bolezni. Ob koncu programa se je štajnica jubilejnega društva Mrs. Anna Plut lepo zahvalila vsem, ki so se udeležili in pripomogli, da se je vsa slavnost tako sijajno izvršila. Potem se je pa na prostem razvila prav prijazna domača zabava, ki je trajala do pozne noči; vsi so bili v veselem razpoloženju, najbolj pa gotovo jubilentinje. Naj jih Bog živi še mnoga leta!

Dva zlata jubileja smo letos že obhajali v naši naselbini, v tretje rado gre so včasih rekli, in to se bo res zgodilo, ne bo sicer zlati jubilej, pač pa je poteklo 25 let, odkar je bilo ustanovljeno društvo Najsv. Imena v naši fari sv. Jožefa in to je že tudi lepa doba, vredna da se proslavi.

Zato so člani društ. Najsv. Imena sklenili, da tudi možje naše fare stopijo na plan in prirede za 25 letnico kolikor mogoče lepo slavnost v nedeljo dne 8. oktobra. Odbor je že marljivo na delu s pripravami. Toliko v prijazno naznanilo vsem tukajšnjim društvom in rojakom v nadi, da boste vsi izkazali naklonjenost društ. Najsv. Imena in se vabilu na slavnost odzvali. Več o tej prireditvi sledi v eni prihodnjih številki Glasila. S pozdravom,

Poročevalec

PITTSBURŽANI POZOR!

Pittsburgh, Pa. — Ker je bilo nedavno v tem listu poročano, o nameravanem farnem pikniku naše slovenske župnije Marije Vnebovzete, ki bi se imel vršiti na nedeljo, 24. septembra, naj služi glede te prireditve nastopno pojasnilo: Piknika ne bomo imeli označeni dan, ker se ravno isto nedeljo vrši Vseslovenski kongres v našem mestu, za katerega tedaj še nismo znali ko smo sklepali o prireditvi piknika naše fare. Zato pa opozarjamo naše farane, zlasti one, ki ne prihajajo redno k nam v cerkev, da se bo namesto nameravanega

piknika v bližnji bodočnosti priredilo nekaj še bolj zanimivega. Zaano se zahvaljujemo vsem udeležencem za poset našega minuloga farnega žegnana, ter se vam priporočamo tudi v bodoče.

Cerkveni odbor

UNITED YUGOSLAV RELIEF FUND OF NEW YORK

New York, N. Y. 7. sept.— Dosta priličan teret nove i upotrebljene robe otposlat je danas 7. septembra 1944, u El Shatt, Egipat, gdje su preko 25,000 Jugoslavenskih izbeglica našli zakloništa pred Nacističkom brutalnosti, izjavio je United Yugoslav Relief Fund of America, član National War Fund koji je združen sa New York War Fund.

Teret koji se sastoji od 11.782 funte raznovrsne robe muške, ženske i djevu, prva je pošiljka, dok će daljnje uslijediti čim se nadje mjesta na parobrodima, i to ne samo za El Shatt već i u druge Jugoslavenske logore u Egiptu i Sjevernoj Africi.

Pogledom na uspjeh postignut, UYRF želi ovog puta naglasiti očajnu potrebu robe ne samo među jugoslavenskim izbjeglicama već i među cijelokupnim stanovništvom u Jugoslaviji čije oslobođenje se približuje. Da se osigura stalna količina robe za Jugoslavene, UYRF apelira na svakog onog koji bi mogao imati kakakove robe da imaju dobrovoljno poslati istu u njihovo stovarište, kojeg je adresa: 41 West 29 St., New York, N. Y. Također, umoljavaju se oni koji bi željeli pomoći praviti novu robu od materijala kojeg je UYRF već kupila. Dobrovoljci su od velike potrebe. Radi se svakog dana od 2 do 5 poslije podne, a srijedom od 7 do 10 sati u večer. Svi oni koji se zanimaju i koji bi željeli da pruže svoju pomoć, neka izvole pisati ili telefonirati na Miss Mary Vidošić, 11 West 57th St., New York City. Telefon: PLaza 3-7291 za potanje informacije.

Mary Vidošić, Tajnica Odbora za Jugoslavensku saradnju

Kako je bilo na Novi Gvineji

T/5 Fred J. Urh

Waukegan, Ill.—T/5 Fred J. Urh, star 24 let, in sin Mr. in Mrs. Frank Urh iz 1511 Ninth St., ki je tudi član naše župnije in društva sv. Jožefa št. 53 KSKJ, je zdaj že več dni doma, pa še vedno ne more verjeti, da je res spet nazaj v Waukeganu. Štiri leta ga ni bilo doma. Zadnjih 27 mesecev je preživel na Jugo zapadnem Pacifiku z zdravniškim oddelkom.

Kot član slovit 32. divizije je bil T/5 Urh prideljen osobju 14. prenosne bolnišnice na Novi-Gvineji celih šest mesecev komaj 300 jardov za ameriško bojno črto. Te bolnišnice oskrbujejo po štirje častniki in po 25 mož, katerih naloga je, priti do ranjenecv in jih prinesiti v bolnišnico. Omenjena 14. bolnišnica je imela opravka z največ bolniki v celi novogvinejski kampanji. T/5 Urh je poudaril, kako potrebna je krvna plazma. "Boljše stvari je ni na

svetu, prav zares je ni," je rekel. "Nekoga dne smo odprli 75 steklenice plazme."

Ker je bila 32. divizija prva ameriška divizija, ki se je borila z Japonci, so bili možje od kraja neizkušeni. Kot del svojega vežbanja v džungelskem vojskovanju so morali korakati v Gobi, kar je bila 12 dni dolga pot. Od tam jih je neka ladjica prepeljala do Ema misijonske postaje, kjer je bolniška edinicca najela za delo fante domačine za plačo po \$1.63 na mesec. Kot pravi Urh, so ti domačini resnični junaki. Ranjene vojake prenašajo skozi milje močvirja, zraven pa prenašajo še zaloge in strelivo.

"Japonci se borijo fanatično," je povedal Urh. "Dejstvo, da hočejo vsi umreti za svojega cesarja, je razvidno že iz tega, da je 32. divizija pobila 16,000 Japoncev, ujela pa prav malo. Japonec se prav rad poslužuje prevara, da se napravi mrtvega, potem pa ustrelji Amerikanca, kakor hitro mu ta obrne hrbet."

"Poročila o bombardiranju ameriških bolnišnic in podobnih japonskih zverinstvih niso pretirana. Bolnišnice so bombardirali in obstreljevali iz zraka prav velikokrat."

"Neko noč se je 15 Japoncev prikradalo skozi ameriško bojno vrsto in je z bajonetom zabodlo vsakega bolnika v prenosiljivi bolnišnici. Vendar izmed tistih Japoncev se je samo enemu posrečilo pobegniti. Spati ni bilo mogoče. Amerikanci na straži so morali čuti za vsako ceno. Da ne bi zaspali, so navadno izpuli žebeljček iz ročne granate. Od tistega trenutka naprej je vojak na straži ali ostal čuječ, ali bi ga pa razpršilo na oni svet."

"Japonci so vsako noč grozovito obstreljevali z možnarji naše postojanke. Fantje v lisicijih luknjah so morali neprestano biti pazljivi, ker so se Japonci pogosto skušali prikristi v njihove luknje. Radio oddaja iz Tokyo je igrala vsak dan najnovejšo in najpopularnejše ameriške napeve, mada-ma Tokyo kakor so jo nazivali Amerikanci; je pa spretno opominjala vojake na razne vajljive reči doma. Toda namesto, da bi bile te radio oddaje dosegle svoj namen in izpodkopale moralo, so naše fante podžigale, da so se še huje borili, četudi so bili prav zadovoljni z glasbo."

"Umazano in blatno je bilo povsod, pravi Urh. Včasih si možje niso sezuli čevljev kar po devet dni skupaj. Kdor je imel priliko umiti se, je bil srečen. Ker v džungli ni bilo brivcev, so brade in lasje zrastle tako goste kakor resa. Ni bilo mogoče pokopavati vseh Japoncev, četudi so se njihova trupla hitro razkrajala v vlažnem zraku."

"Japonce je mogoče premagati na samo en način: pobiti jih od prvega do zadnjega," je pripomnil T/5 Urh.

Nadalje je povedal, da sploh ni ateistov ali nevernih po lisicijih luknjah. "Fantje, ki niso molili nikdar prej, so prišli zelo blizu Boga v tisti gosti džungli," je rekel. "Imeli so molitvico, ki se je glasila tako: Prosim, naj ne pride danes, — naj pride jutri! In tisti 'jutri' ni seveda nikdar prišel."

T/5 Urh je bil ranjen trikrat in bil končno postavljen na omejeno službo ter poslan v Avstralijo. "Avstralsci so ravnali z nami kakor s kralji," pravi. "Ameriške cigarete imajo za razkošje in so nam plačevali celo po \$5 za zavojček." Kot sodi T/5 Urh, se nobena druga dekleta ne morejo primerjati z ameriškimi. "Mislim sem, da jih ne bom pogrešal, toda ko je človek od doma nekaj časa, tedaj spozna, da so najbolj lepe, najbolj primerno oblečene in najbolj olikane deklice na svetu," je pripomnil.

Ladja, ki je pripeljala Urha

nazaj, je pripeljala tudi avstralske vojne neveste in njihovih 60 majhnih otrok. Ko je bil na ladji, je Urh po več mesecih prvič spal med rjuhami. Ravno tako dolgo tudi ni imel prilike pokusiti ameriško hrano. "Morda se vam zdi smešno," je rekel, "pa je resnica, da sem zelo pogrešal 'hot dogs,' 'hamburgers,' 'popcorn,' 'peanuts' in 'candy.' Ko sem prišel v Chicago, sem pojedel šest 'hot dogs,' z vsem kar spada zraven, kar po vrsti enega za drugim."

T/5 Urh je prejel predsednikovo priznalno pismo (citation), ko je pomagal rešiti 35 ranjenih avstralskih vojakov. Na poti proti Buna so bile štiri ladje, ki so nosile po 80 ton streliva vsaka, potopljene od Japoncev v kakih sedmih minutah. Možje so splavali na obrežje in so hodili tri in pol milje, dokler niso skozi japonske vrste prispeli nazaj do ameriških postojank. Tukaj so dobili zdravniške zaloge in so se podali z njimi nazaj do ranjenih. "Ko smo jih prinesli nazaj, smo morali operirati celi dan in celo noč," je povedal Urh.

Nosi tudi trakove dobrega obnašanja, škrlatnega srca, ameriške obrane in jugozahodni pacifiški trak s tremi zvezdami, ki pomenijo udeležbo v kampanjah na Buni, Goni in Papui.

"Listi so nam bili kakor zlato," pravi Urh. "Vsak jih je prebral 20 krat ali 30 krat."

Ko bo prebil 22 dni svojega dopusta doma, bo T/5 Urh moral biti dva tedna v Miami Beach Redistribution Center, kjer bodo odločili, kam bo poslan za naprej. Njegov brat S. Sgt. Rudolph Urh je zdaj z ameriško artilerijo nekje v Franciji.

Mrs. Jennie Keber

Pisma iz domovine

V zadnjem času so dobili naši rojaki nekaj pisem iz stare domovine. Razume se, da so vesti od doma zelo veseli, čeprav so poročila tudi žalostna. Tako je dobila Antonija Suštar, 20531 Lindberg Ave., Euclid, O., pismo od svoje sestre iz Velike vasi pri Moravčah. Pismo je bilo oddano 11. junija letos in se glasi:

"Preljuba Tonca, Tone in vsi naši bratje in sestre, pa vsa Tvoja družina! Po dolgem času Ti zopet pošiljam stotero pozdravov s željo, da bi vas pismo našlo vse pri najboljšem zdravju in veselju. Vem, da ste vsi radovedni, kako je kaj z nami. Sporočamo vam, da smo še vsi živi, to se pravi vse sestre in brat. Kako bo pa naprej, pa ne vem. Upamo, da bo kmalu boljše. Sam Bog in Marija naj nam pomagata v naših stiskah."

Gotovo tam kaj čitate, kaj vse je tukaj. Lahko bi napisala celo knjigo o tem, pa nimam časa. Prav zdaj imam priliko, da oddam to pismo, zato moram hiteti.

Lahko si mislite, da tudi mi komaj čakamo kake besede od vas. Saj vedno mislimo na vas in se pogovarjamo, kako je kaj z vami, če ste zdravi in kako vam gre. Bom pa še drugič kaj pisala, če bom imela priliko, da pismo oddam.

Sprejmite od vse naše družine mnogo pozdravov vsi skupaj. Pozdravljam tudi Travnovega Toneta in vso družino, ter vse naše vaščane, ki so tam in še posebej Elkota in Živkotta. Tvoja sestra Angela.

Mrs. Mary Grill, 19102 Arrowhead Ave., je pa dobila od svoje sestre Angele iz Velike vasi št. 13 pri Moravčah pismo, ki je datirano 4. junija 1944. Pismo se glasi: "Draga sestra in brat! Solze mi od veselja zalivajo oči, ko si predstavljam, da bosta čitala te vrstice. Sprejmita gorke poljube mamice. V molitvah pa (Nadaljevanje na 3. strani)

PISMO IZ DOMOVINE

(Nadaljevanje z 2 strani)

prilopričan ata in Francija. Franc je umrl v taborišču kot mučenik brez leve roke.

To je vse, kar moremo zaenkrat pisati. Sprejmite vsi skupaj najlepše pozdrave od nas vseh in prosimo vas, da nam kaj pišete, kakor hitro vam bo mogoče. Sprejmite pozdrave tudi od Ludvika in Cirila, od Johance in moža Franceta, od Pepce in Tinca. Tvoja sestra, Angela

Židje v stari Ljubljani

Zgodovina nam poroča, da so bili v davno minulih časih židje tudi pri nas v Ljubljani v večjem številu naseljeni in so imeli zlasti v trgovini zelo veliko, skoro odlično vlogo. Res, smo Slovenci danes edini slovanski narod, ki nima domačih, urojenih židov. Tudi splošno njihovo število pri nas je bilo v zadnjih desetletjih kaj malenkostno. Ob ljudskem štetju leta 1890, je bilo v Ljubljani 76 židov, leta 1900, so jih našli 95, med njimi 11 vojakov, pri ljudskem štetju 1. aprila 1931 pa se je skrilo njihovo število na 65.

Ljubljanski židje v 13. stoletju

Noben zgodovinar nam ne ve natančno in zanesljivo poročati, kdaj so se naselili prvi židje v Ljubljani. Od Valvasorja imamo podatke, da je bilo to v začetku 13. stoletja. Naš znameniti domači zgodovinar namreč piše, da so leta 1213. ljubljanski židje obnovili staro sinagogo, ki je bila potem mnogo lepša nego poprej. Stala je blizu nekdanjih vvedenskih vrat (na današnjem Dvornem trgu pri univerzi) do leta 1516, kar priča, da je moralo biti do te dobe v Ljubljani večje število židov.

Cesar Maksimilijan I. je že leto poprej za vedno izgnal židje iz mesta in dežele ter ukazal sinagogo, njihovo molitnico, porušiti. Pač pa se je ohranil spomin na tisto dobo do današnjega časa, saj imamo še vedno v našem mestu židovsko ulico in židovsko stezo, kjer se je v srednjem veku razvijala najbolj živahna židovska trgovina. Valvasor nam še poroča o tesnih stikih ljubljanskih židov s Hrvati, Madžari in Benečani ter o njihovem velikanskem bogastvu.

Nadalje piše isti zgodovinar o grofu Frideriku Lambergu, ki se je leta 1278. odločil, da bo prostovoljno poplačal vse dolgove svojih sorodnikov pri židih v Ljubljani, št. Vidu na Koroskem, Mariboru, Radgoni in Judenburgu. V njegovem dragocenem zgodovinskem delu "Ehre des Herzogtums Crain" (Slava vojvodine Kranjske) je celo ponatisnjena potrdilna lista o teh plačanih dolgovih.

Tako, moremo razvideti, da so bili židje pomembni in odločujoči činitelji v našem mestu in trgovini. Njihovo imetje je vidno naraščalo; bili so zelo marljivi, skrajno varčni in sila podjetni. Čim bolj pa je rastlo njihovo blagostanje, tem večja je bila napačnost med židi in krščanskimi ljubljanskimi meščani. Medsebojna mržnja je bila tolika, da so živeli strogo ločeno vsak zase, in se židje nikakor niso smeli družiti s kristjani. Vsak tak prestopok so kruto kaznovali. O tem nam pripoveduje naš zgodovinar A. Dimitz v svojem delu "Die Geschichte Krains" (Zgodovina Kranjske) nastopno.

Skrajna odločenost preganjanega pokolenja je bila tudi v Ljubljani. Intimno občevanje med židi in kristjani je bilo strogo prepovedano in strašno kaznovano. Židje so za take prestopke svojim ženam odrezali nosove, kristjani pa so kaznovali svoje ljudi s smrtjo.

Leta 1290. je nastal v Ljubljani — tako piše Valvasor — med židi in meščani zaradi nekega otroka, ki je na nepojasnjen način izginil, hud spopad, in je bilo pri tem mnogo židov ubitih. Isti zgodovinar piše, da je leta 1408. neki žid storil silo krščanskemu dekletu.

Med ljubljanskim prebivalstvom je nastalo silno razburjenje. Mestni sodnik je dal zapreti zločinca v ječo in so ga po kratkih zakonih obglavili. Nato pa je prišlo do krvavega poboja, pri katerem je obležalo mnogo ranjenih, trije židje pa so bili ubiti. Tudi sicer je prišlo do velikega nasprotja med kristjani in židi ob raznih primerih. Pogosto so dolžili ljubljanski meščani žide, da jim zastrupljajo vodnjake. Tako je postajalo razmerje med prvimi in drugimi vedno bolj napeto.

Ko so prvič poskusili izgnati žide

Zavist, predskodni in židovsko oduševstvo, vse to je bilo vzrok, da so ljubljanski meščani prosili svojega vladarja, naj jih reši židov in izžene iz dežele. O tem piše Valvasor: "Leta 1496. so naznanile tri dežele, Kranjska, Koroska in Štajerska, cesarju Maksimilijanu marsikako pritožbo glede židov, da morajo kristjani od njih trpeti mnogo zaničevanja in zasramovanja, posebno zaradi Najsvetejšega, da so židje mnogo krščanskih otrok trpinčili in pomorili, jim jemali kri, poleg tega pa mnogo domačinov tako visoko zarubili, s pisomom in pečatom obremenili" ter prevarali, da so prišli v hudo stisko in veliko škodo. Prosililo so, da naj se židje iztrebijo iz dežele.

Nato je bil izdan cesarski odlok in ukaz (ein Kayserlich Landfürstliches Decret u. Befehl), da se morajo vsi židje brez izjeme odpraviti iz dežele in se ne smejo nikdar več vrniti. Za iztiranje židov se je zahtevalo, da mora dežela plašati cesarju štiri tisoč tolarjev.

Ta židovsko važna lista, ki je veljala deželo tolikšno vsoto, je bila uničena v stari deželni hiši, katero je porušil leta 1511 silen potres. Najzanimivejši pri vsem pa je dejstvo, da se cesarjev ukaz niti izvršil ni; židje so delali ljubljanskim meščanom slej ko prej velike preglavice. Ti so se ponovno obrnili do cesarja s pritožbo, koliko škodo jim delajo nadležni židje. Cesar Maksimilijan I. je nato izdal leta 1513. poseben privilegij, ki ga hrani ljubljanski mestni arhiv.

S to listino je priznal, da židje ljubljanskemu prebivalstvu občutno škodujejo pri trgovini in obrtih. Zato je prepovedal židom v Ljubljani vsakršno trgovino "za vse večne čase." Za vsak prestopok naj se blago zapleni in pošlje cesarju kot globo. S tem pa je cesar samo na pol ugodil prošnji in želji ljubljanskih meščanov. Židom, ki so imeli v trgovini in raznih obrtih doslej največ prilike, da so odirali domače prebivalstvo, odslej nadalje tega niso več mogli delati, toda iz mesta in dežele jih cesar ni izgnal, kakor je bil obljubil to storiti že s prvimi odloki.

Res, židje niso smeli tržiti na kmetih in hoditi na sejme, pač pa jim ni bilo prepovedano, da bi prihajali v Ljubljano na letne sejme. Ob takih primerih so stanovali navadno v Gradišču, v spodnjem koncu današnje Simon Gregorčičeve ulice in v bližnji okolici. Tam so imeli za vsak sejem že pripravljena stanovanja, kjer so si kuhali sami s svojjo posodo ter splošno živeli tako varčno, skromno in preprosto, da so se Ljubljanci na vso moč čudili.

V 5. Mojzesovi knjigi stoji zapisano: "Ne odiraj svojega brata!" Židje so tolmáčili to prepoved po svoje in izvajali iz teh besed, da oduševstvo sicer ni prepovedano, edino le svojega, t. j. židovskega brata se ne sme odirati. Ta gotovo zelo samolastna razlaga je postala tudi ljubljanskim židom sveta zapoved. Pritožbe, druga za drugo, so šle do cesarja. In slednjič so vendar dosegli ljubljanski meščani to, za kar so leta in leta zaman molodovali.

Cesar Maksimilijan jim je dal 1. januarja 1515 nov privilegij, ki je prepovedal židom prebivati in se naseljevati v ljubljanskem mestu in kranjski deželi.

Domače prebivalstvo se je slednjič oddahnilo, saj se je vendar znebil in rešilo oduševskih židov in nadležnih priselencev. Opirajoč se na ta privilegij, so oblasti izgnale takoj vse žide iz mesta in dežele. Tudi to listino hrani ljubljanski mestni muzej.

Židje v Napoleonovih časih

Dolgo časa potem ni imela Ljubljana židov v svoji sredi. Leta 1780 pa je zavlada v Avstriji cesar Jožef II., ki je hotel pripoznati tudi židom več državljanjskih pravic. Ljubljanski meščani so se opravičeno silno vznemirili in ugovarjali, da bi se jim kratile njihove, v minulih stoletjih pridobljene pravice in svobostine. Cesar Jožef II. je nato 20. oktobra 1781 izdal dekret in naznanil, da smejo židje prebivati le tamkaj, kjer so bili že od nekdaj naseljeni. To pojasnilo je pomirilo razburjene duhove in jih uverilo, da židje ne bodo smeli več nazaj v Ljubljano.

Prišel je francoski državni prevrat in doba Napoleonovih vojn. Ljubljana je postala leta 1809. glavno mesto Hirske province. In takrat se je zgodilo, da je prišel in se naselil v Ljubljani prvi žid. potem ko je minilo že tri sto let, odkar se iztirali vse žide iz mesta in dežela. Ta žid je bil Abraham Heimann iz Memelsdorfa na Bavarskem, ki je potoval kot vojni dobavitelj francoske armade iz Toulona na Dunaj, nato pa z nečakom Mojzeso Heimannom v Ljubljano, kjer se je hotel naseliti in odpreti trgovino. Ljubljanski trgovci so se seveda na vso moč razburili in so bili soglasnega mnenja, da židovski vsiljivec ne sme dobiti v našem mestu trgovskega lokala.

In res, Heiman je iskal in stikal po vsem mestu, toda nihče ga ni maral vzeti pod streho. Tu so priskočile židu francoske vojne oblasti v pomoč. Baš takrat je bila prazna prodajalnica v hiši št. 268 v Spitalski ulici, ki je stala na mestu današnje Ravniharjeve hiše. In francoski vojni intendant grof Fargues je odločno ukazal ljubljanskemu meru, da naj se odda židu prazni trgovski lokal. Tako se je tudi zgodilo. Abraham Heimann je kupil hišo št. 277 v Spitalski ulici. Tukaj je imel v družbi nečaka Mojzesa trgovino in banko s firmo "Brata Heimann." Nečak Mojzes je odšel leta 1812. kot vojni dobavitelj s Francozi v Rusijo in se je šel po zlomu Napoleonovega podjetja vrniti v Ljubljano.

Židovska tvrdka Heimann

Ko so Francozi v jeseni 1813 zapustili zasedene ilirske dežele, so se začele avstrijske oblasti zanimati tudi za vse pri nas naseljene žide. Tako je poročal leta 1814. ljubljanski župan okrožnemu uradu (Kreisamt), da so v Ljubljani stalno naseljeni trije židje: oba poprej navedena trgovca in profesor matematike, Samuel Kunz. Okrožni urad je nato nemudoma ukazal, da se morajo tisti židje takoj izseliti v Ljubljano.

Abraham in Mojzes Heimann sta zavlačevala izselitev s pritožbami na gubernij in dunajsko dvorno pisarno, dokler se ni Abraham Heimann slednjič navlečil in se izselil v Nemčijo, kmalu nato mu je sledil tudi nečak Mojzes.

Tvrdka Heimann pa je vendar ostala, ker je dobil nečak Simon prokuro. Šele v decembru 1817, ko sta se prva Heimanna že davno iselila, je dospela od ministrstva za notranje zadeve rešitev rekurzija, s katero so bile priznane družini Mojzesa Heimanna na vse po zakonu pridobljene pravice. Profesor matematike, žid Samuel Kunz pa se je izognil vsem neveselostim na ta način, da se je dal že leta 1814. krstiti in je izpremenil svoje ime v Leopold Gunz.

Zgodovina Heimannove tvrdke pa s tem še ni zaključena. Za časa ljubljanskega kongresa 1821 je ta banka oskrbovala denarni promet in plačila raznih domačih in tujih diplomatov. Mojzes Heimann se je naselil, ko

je bil leta 1815. odšel iz Ljubljane, najprej v Trstu, nato pa na Dunaju; njegovo ljubljansko tvrdko je vodil nečak Simon.

Ko se je leta 1834. ustanovil gremij ljubljanskih trgovcev, ni bilo v volilnem imeniku Heimanovega imena; ostali ljubljanski trgovci so pač še vedno pisano gledali svojega židovskega tovarnika in tekmeča. Toda Heimann, ki je postal takrat že imovit in ugleden trgovec, ni miroval ter je nazadnje dosegel, da je tudi on oddal svojo glasovnico. Leta 1835. je dal Mojzes Heimann, ki je bil ves ta čas lastnik svojega ljubljanskega posestva, prepisati svojo hišo št. 277 v Spitalski ulici na sina Friderika. Pa tudi ta ni sam vdolžil trgovca, temveč dva prokurista, žid Aleksander Schneider in neki Žigon.

Leta 1838. so oblasti nabirale delničarje za novo trasirano železnico Dunaj-Trst. Tvrdka "Brata Heimann" je podpisala delnic za 150,000 goldinarjev za vse in 20,000 goldinarjev za Gustava Heimanna, Jakob C. Mayer je podpisal 20,000 goldinarjev, kasneje je podpisala tvrdka Heimann še 100,000 goldinarjev. Tako imoviti so bili takrat ljubljanski židje!

Simonu Heimannu je po dolgotrajnem prizadevanju, slednjič po advijenci pri nadvojvodi Ludoviku, vendar uspelo, da si je pridobil domovinsko pravico v Ljubljani. Toda še vedno ljubljanci niso bili židom prijazni.

Leta 1849. je izšel nov občinski red za ljubljansko mestno občino. Ob tej priliki je sklenila večina občinskega sveta, da si židje ne morejo v mestu pridobiti posestev, niti ne smejo postati ljubljanski občani.

Židje v novejši dobi

Dunajska vlada je uvidela, da mora židovsko vprašanje že vendar enkrat kakor koli rešiti. Tako je izšel leta 1854. odlok glasovitega ministra Bacha ter je moral tudi ljubljanski mestni magistrat poročati o židih, v mestno občino pristojnih odnosno v mestu stanujočih. Magistrat je imel v tem pogledu kaj lahko stališče, zakaj v začetku 50-ih let ni bilo nobenega v mestu nastanjenega žida.

Leta 1855. pa je dobil žid Jožef Wimmer na Dunaju dovoljenje, da sme v Ljubljani voditi kupčijo za žitnega veletržca Josipa Gregoriča. Ljubljanski mestni magistrat se je temu upiral tem bolj, ker je bilo znano, da Wimmer prebiva že dve leti v Ljubljani in trži za zunanja žida Betelheima in Englanderja.

Vsi ti so imeli svoja skladišča pri gostilničarju Jakobu Trdini na Dunajski cesti št. 62, ki pa ni imel pravice prenočevati tujcev, in mu je zaradi tega magistrat delal mnogo neprilik. Varaždinski trgovec, žid Izrael Moises je moral plačati za žito, v njegovem skladišču spravljeno. 150 goldinarjev globo, za tisti čas pač zelo veliko vsoto. V istem letu (1855.) se je naselilo na Dunajski cesti pri gostilničarju Rodetu je stanoval Ignac Rosenberg, pri Pavliču v Šiški žid Fesler, v Streliški ulici pa Fischel Bienenstock in Simon Insel.

Poleg teh je bilo v mestu od časa do časa še več ostalih židov, ki so kupčevali v žitom in drugimi deželnimi pridelki. Svoje zaloge in skladišča so imeli v Šiški in Vodmatu, ki sta bila v oni dobi še izven mestne občine. Kardar koli pa sta magistrat in policijsko ravnateljstvo zalotila žide pri kupčiji v mestu, sta jih kaznovala s občutnimi globami.

Počasi pa so dobivali židje, tako v državi kakor tudi v Ljubljani, vedno večjo svobodo. Razni odloki dunajske centralne vlade so jim podeljevali vedno več pravic. Leta 1860. je izšla cesarska naredba, ki je priznala verodostojnost nekrščanskih prič, torej tudi židov, pri sodiških in ostalih državnih oblasteh. Še enkrat je bila borba med ljubljanskim magistratom in pripadnikom židovskega rodu.

V Ljubljani se je naselil žid Jožef Schwarz, krojač iz Zagre-

ba, ter začel tečaj za prikojevanje ženskih oblek. Ljubljanski krojači so zagnali seveda silen vrišč, zlasti se zato, ker žid ni imel dovoljenja obrtne oblasti za pouk. Mestni magistrat se je kajpada postavil na stran domačih krojačev. Židu je ustavil pouk in mu ukazal, da mora v 48 urah iz Ljubljane. Žid pa ni odšel, temveč se je pritožil na deželno oblast, ki je izgon preključila in celo ukazala, da naj se magistrat židu opraviči zaradi prekorčenja svojega delokroga.

Enak "nos" je dobil magistrat od policijskega ravnateljstva. Sledile so nadaljnje pritožbe, rekuzi in ugovori od obeh strank na c. kr. namestništvo v Trstu in notranje ministrstvo na Dunaju. Dolgotrajni postopek je zaključil žid sam, ki se je prostovoljno vrnil v Zagreb. Tako se je končala borba med ljubljansko mestno občino in židom Jožefom Schwarzom.

Židovsko vprašanje v deželah bivše avstroogrške monarhije so rešili temeljni zakoni ustave iz leta 1867., s katerimi je bila zadržana enakopravnost vsem narodom in veroizpovedim. Tudi židje so postali enakopravni vsem ostalim pripadnikom narodov in ver. Kljub vsemu pa njihovo število v Ljubljani ni nikdar naraslo do pomembnejšega števila.

Labacensis.

Turki in Nemci — Gestapo v Carigradu

Za ONA napisal Frank Pat —Carigrad je videti tako daleč od vojne—toda ta skrivnostna in prastara prestolnica propalih carstev je polna čudnih dram in tajnosti, in tragedij.

Takrat ko je Turčija pretrgala svojo odnošaje z Nemčijo, je vsakdo pričakoval, da se je turška tajna policija znebila najprej nemške Gestapo, toda zgodilo se je ravno nasprotno. Gestapo je takrat šele prav razvila svoje delovanje na Turškem... Gestapo se je maščevala tiste dni nad vsemi, ki so ji bili na potu, pred vsem nad onimi Nemci ali Avstrijci, ki so bili znani kot protinacističnega mišljenja.

Ko so bili odnošaji pretrgani, je bilo najprej določeno, da bo poslanih nazaj v Nemčijo s posebnim vlakom najprej približno 3000 Nemcev ki so bili prej na Turškem zaposleni v uradnih nemških organizacijah za gospodarske zadeve, za večjo propagando in, seveda, za vohunstvo. Bilo jih je toliko, in tako trdno in dobro so bili organizirani, da so imeli celo svojega posebnega Gauleiterja, po imenu Jacob Diebl, ki se je izdajal za podrejenega uslužbenca v nemškem konzulatu v Carigradu.

Turški uradni krogi so takrat naznanili, da bodo prepljeni preko meje najprej najbolj nevarni elementi... toda prišlo je tako, da so se nahajale v seznanjih onih oseb, ki so imele prve oditi nazaj v Nemčijo, povečini osebe, ki so bile nevarne ne nacistom, ne pa zaveznikom. Kdorkoli je poznal imena, je mogel na podlagi teh seznamov dognati, da je te seznam brez dvoma sestavljala Gestapo sama.

Iz prvega vlaka, ki je bil odposlan, ni nobeden ušel. Na njem se je nahajala žena po imenu Ingrid Werburg, ki je izjavila, da jo bodo Nemci ubili, čim bo preko meje. Zavezniki krogi so jo poskušali rešiti, toda prevedena je bila na vlak v zadnjem trenutku, in na skrivaj — in nikdo je ni nikdar več videl.

Proga Orient-Expressa vodi iz Carigrada preko Bolgarije, toda ne čisto naravnost. Preden dosepe vlak na bolgarsko ozemlje, zavije za par milj na grško ozemlje—a na tem ozemlju so Nemci vlak ustavili in na hitro opravili svoj krvavi posel.

Kar je po tej prvi pošiljki še ostalo v Carigradu Nemcev,

ki niso bili nacističnega mišljenja, je bilo v velikem strahu. Hodili so po poslanstvih in ambasadah, da bi se rešili. Nekateri, o katerih se je vedelo, da so zaveznikom prijaznega mišljenja so bili tudi rešeni od angleških ali ameriških oblastih. Toda mnogo je bilo takih, katerih ni bilo mogoče rešiti.

Najbolj zanimiva je zgodba nekega dekleta, po imenu Gertrude Jaedtke. Bila je sekretarica Alberta Baxmanna, debelega načelnika nemškega izvoznega in uvoznega urada v Carigradu. Baxmann, ki si je bil nabral ogromno svoto zlatnikov — francoskih Napoleonov—je zahteval od nje, da ode v Nemčijo zato, da bi mu nesla do Budimpešte del njegovega zaklada, skritega v raznih osebnih potrebščinah. Toda dekletu se je bala, in je odklonila, naker je Baxmann ukrenil vse potrebno pri Gestapo, tako da sta bili določeni za odhod s prvimi sledečim vlakom. Ameriške oblasti so nekako — kako ni znano — uspeli, da jo rešijo, in Baxmann je moral sam na pot in je nosil svoj zaklad s seboj v kovčku, v katerem pa ga ni mogel skriti pred turškimi carinarji. Vse mu je bilo zaplenjeno.

KRALJ PETER SE POSTAVIL ODLOČNO NA STRAN MARŠALA TITA

London, 12. sept. (ONA)—Danes ponoči je kralj Peter preko radia pozval vse patriotične misleče ljudi v Jugoslaviji, naj se pridružijo brez odloga Narodni Osobodilni Vojski maršala Tita, ter je obemem posvaril vse one, ki bi "ostali gluhi vspricho tega poziva," da ne bodo mogli uiti sramoti, da se jih ožigosa kot narodne izdajalce.

Mladi kralj je porabil to priliko, da se je obrnil tudi proti Nediću, ki je kot kvizling v Beogradu skušal ustvarjati zmešnjavo in varati ljudi s tem, da je v nekem nedavnem govoru zaključil svoja izvajanja s klicem: "Živijo kralj Peter!" Kralj Peter je označil to postopanje generala Milana Nedića kot poskus, da bi "opravičil" svoje sodelovanje s sovražnikom in izzval neslogo med našim borbenim narodom — in to ravno v najtežjih dneh naše zgodovine...

Poznavalci jugoslovanskih razmer so prepričani, da bo ta odkrita zasloba, katero kralj daje politiki vlade ministrskega predsednika dr. Šubašića, zelo podprlo politiko sodelovanja z maršalom Titom. To bo moralo podreti še zadnje iluzije vseh onih, ki v Srbiji podpirajo sodelovanje s sovražnikom ali pa onih, ki so še vedno pričakovali, da bi mogel general Draža Mihajlović, četniški vođa in propali vojni minister, še v zadnji uri napraviti čudež, in le še prerasti maršala Tita.

O JUGOSLOVANSKIH KVIZLINGIH

London, 8. sept. (ONA)—Iz zanesljivih virov prihaja vest, da so vsi trije jugoslovanski kvizlingi v zadnjem času poskusili najti pot do zaveznikov in pustiti Hitlerja na cedlu—vsi trije, Ante Pavelić, srbski general Milan Nedić in ljubljanski general Rupnik.

Poročila pravijo, da ni šlo za domenjeno akcijo, ter da so bile ponudbe tudi časovno oddaljene druga od druge, vse tri pa so bile dostavljene zaveznikom kot pisani dokumenti, črna na belem. Vsakteri teh treh je ponujal, da bo pomagal zaveznikom pri okupaciji njegovega okrožja, ako mu le dajo jamstvo, da se mu osebno ne bo ničesar pripetilo.

Da-li so zavezniki odgovorili na te ponudbe ni znano, pač pa je več kot verjetno, da je zdaj že vsem trem popolnoma jasno, da je mesto treh največjih vojnih zločincev Jugoslavije edino le na zatožni klopi.

Istočasno je postalo tudi ver-

jetno, da diskreditirani četniški vođa in bivši vojni minister general Draža Mihajlović, tudi s svoje strani gleda, kako bi našel zaklonišče pri zaveznikih. Smatrajo, da je njegov slučaj vsaj nekoliko drugačen kot zadeva drugih kvizlingov prvakov, ker je, kót je kralj nekoč povedal, nekaj časa do bil podpora od zaveznikov.

NEMCI NA NORVEŠKEM

Stockholm, 11. sept. (ONA)—Dobro informirani krogi pričakujejo, da bodo Rusi v kratkem začeli ofenzivno akcijo v severovzhodni Norveški, ter da bodo tam začeli preganjati one Nemce, ki so morali evakuirati severne predele Finske po njenem premirju z Rusijo, evakuacija, ki se vrši preko mesta Kirkenes.

Približno teden dni je tega, kar se je nahajalo v severovzhodni Norveški, v takozvani Finnmark in v distriktu Troms, približno 25,000 nemških vojakov, toda od tega časa sem so pripeljali v te kraje velikanske količine materijala in tudi mnogo vojaštva iz severne Finske.

Zelo veliko vprašanje pa je, da-li bodo vsi ti Nemci sploh še kdaj videli Nemčijo. Severni predeli Norveške nikakor niso armade, ki šteje poleg morda 100,000 mož — a zalog tega se bo še začela polarna noč že v kratkem, približno v dveh ali treh tednih. Malo je upanja zanje, da bodo mogli biti evakuirani preko morja, kajti Nemci so na morju veliki reveži, primanjkuje jim ladijskega prostora, a ruska in britanska vojna mornarica bo prežala na vse take transporte. Le eno dobro imajo — precejšnje zaloge hrano in municije ter orožja, baje dovolj za dobo dveh ali celo treh mesecev.

V južni in centralni Norveški se nahaja približno 75,000 nemških vojakov — tako vsaj pravijo najbolje informirani krogi. Razven tega je treba upoštevati še približno 10,000 oboroženih kvizlingov čet in najmanj 50,000 nemških civilistov. Nemške okupacijske čete v teh predelih so precej skopnele, toda v zadnjem času se Nemci niso upali več, pošiljati svoje vojaštvo ven in zmanjšati svoje posadke. Nemški general Nikolaj von Falkenhorst še vedno govori o borbi do zadnjega — toda Norvežani ne verjamejo, da se bodo Nemci dolgo upirali, ako bi prišlo do tega, da zavezniki izkrajajo svoje vojake na obrežjih Norveške.

NAČELNIK U. S. MISIJE PRI MARŠALU TITU ODLIKOVAN

Gl. stan 15. zračne sile, Italija, 11. sept. — Podpolkovnik Louis A. Neveleff, doma iz Dallas, Texas, in štabni oficir na gl. stanu 15. ameriške zračne sile, je prejel odlikovanje bronaste zvezde kot priznanje za uspešno tajno misijo na gl. stanu maršala Tita v Jugoslaviji. Podpolkovnik Neveleff je obiskal maršala Tita na njegovem gl. stanu v Drvarju v Bosni, ki je bil pozneje napaden od nemških padalnih čet.

USTANOVITEV "KATOLIŠKE KOMUNISTIČNE STRANKE"

Rim, Italija. — Po vsej Italiji se je pričelo povsem novo politično gibanje, čegar namen je, da se tako ustanovi nova stranka, ki bo nastopala pod imenom "Katoliška komunistična stranka"; vodje te stranke namreč nastopajo z neovrgljivimi dokazi, da je bilo vse krščanstvo ustanovljeno na strogo komunistični podlagi in nazorih, da se je pa tekom kasnejših stoletij spremenilo tako, da je zastopalo le dobrobit bogatinov, oziroma "kapitalistov."

Ker Vatikan s tem gibanjem ni bil zadovoljen, je "Katoliška stranka" sedaj spremenila svoje ime, tako, da je uradoma zabeležena pod imenom — "Krščanska Stranka Levice."

GLASLO K. S. K. JEDNOTE

GLASLO K. S. K. JEDNOTE
 Uredništvo in upravljanje
 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 8, OHIO
 Phone: Henderson 8813
 Issued every Wednesday
 Terms of subscription:
 For members yearly \$0.94
 For nonmembers in U. S. A. \$2.00
 Foreign Countries \$3.00
 Member Catholic Press Association.

83

O NASI DRZAVLJANSKI DOLZNOSTI

V raznih panogah našega življenja smo navezani na gotove dolžnosti ali slučaje, katere moramo vršiti, ako hočemo biti deležni pravic, ki so s takimi slučaji v zvezi. Teh dolžnosti se moramo tudi zavedati v našem javnem življenju kot ameriški državljani in sicer, da gremo ob priliki kakih volitev na volišče in tam oddamo svoj glas za kandidata, katerega smo si izbrali.

Letos živimo zopet v važni dobi narodnih volitev; treba bo namreč dne 7. nov. izbrati može, ki bodo na krmilu zvezne vlade, predsednika, podpredsednika, senatorje in kongresnike; potem governerje ter člane državnih postavodaj. Ako bomo izbrali dobre, poštene, zanesljive in iskušene može, smemo pričakovati, da bodo peljali državni vladni voz po pravi poti, in vse to je odvisno od vas, volilce če se boste volitev udeležili; včasih je samo en glas merodajen.

Letošnje narodne volitve so pa še posebno važne, ker bo od njih bodočnost naše dežele odvisna ko nastopi povojna doba. Pri tem nastane vprašanje, je-li nam preti zopetna depresija kakor po zadnji, ozir. prvi svetovni vojni?

Moža, ki je že več let, ali trajno ameriški državljani, pa noče vršiti svoje glavne državljanske dolžnosti, da bi se registriral, ali volil, bi lahko primerjali s trotom v čebelnjaku; v javnosti uživa vse udobnosti, toda ne zmeni se pa za politiko, ali poslovanje vlade, do česar je v naši veliki ljudovladi ali republiki povsem upravičen.

Da boste letos stopili na volišče, se morate registrirati; nasledite vaše lokalne liste. V Clevelandu se lahko registrirate v mestni hiši (City Hall) vsak dan v volilnem uradu, dne 9. oktobra bodo pa za registracijo odprte vse precinkne volilne koče.

Kakor znano, da državljani, ki se preselijo iz ene države v drugo, nimajo isti volilne pravice pred potekom enoletnega bivanja v novi državi. Če se pa iz enega mesta v drugega ene in iste države preselite, je pa tudi predpisana doba gotovih mesecev za vaše bivanje na novem naslovu.

Ker je letošnje leto v resnici zelo važno, zato naj nihče ne pozabi registracije, tako pa tudi ne dneva narodnih volitev 7. novembra. Registrirajte se in izberite si potem najboljšo kandidato, toda idite gotovo na volišče!

Našim pokojnim članom v spomin

Ze dolgo časa ni bila nemila smrt članstvu naše Jednote tako prizanesljiva, kakor od zadnjega uradnega naznanila o naših pokojnikih, bilo je namreč samo 15 smrtnih slučajev odraslega oddelka, toda izjemno veliko—6 takih slučajev mladinskega oddelka. Med prvimi je v tej dobil leglo v grob 12 naših članov in 3 članice; najmlajši med njimi je štel 19 let, najstarejši pa 80; njih povprečna starost je znašala 54 let. V tem oddelku smo letos izgubili že 187 članov(ic). Med pokojniki mladinskega oddelka so bili štirje še dojenčki, vseh je pa od začetka poslovanja tega oddelka (leta 1916) do sedaj umrlo že 588.

Sledeče naše umrle člane in članice pripravljamo v molitev in v blag spomin; naj počivajo v miru božjem!

JOHN T. STEFANSKY, član društva št. 111, vojak, ubit 12. maja v Italiji, star 19 let.

EDWARD PALCHER, član dr. št. 72, umrl 1. julija, star 85 let.

MARY ZAVERL, članica dr. št. 120, umrla 5. julija, stara 54 let.

ROSE PRIJANOVICH, članica dr. št. 202, umrla 14. juli-

ja, stara 56 let.
GEORGE GREGURICH, čl. dr. št. 14, umrl 19. julija, star 69 let.

JOSEPH MAREN, čl. dr. št. 135, umrl 25. julija, star 71 let.
STEPHEN PLASA, J. JR., član dr. št. 241, umrl 26. julija, star 22 let.

JOSEPH PANIAN, član dr. št. 3, umrl 7. avgusta, star 24 let.

FRANK COZ, član dr. št. 59, umrl 11. avgusta, star 55 let.

JOSEPH BARBUCH, član dr. št. 44, umrl 12. avg., star 57 let.

FRANK LESAR ST., član dr. št. 136, umrl 14. avgusta, star 73 let.

MATT STONICH, član dr. št. 93, umrl 13. avgusta, star 67 let.

MARTIN SVETE, član dr. št. 25, umrl 14. avgusta, star 80 let.

MARY JURKAS, članica dr. št. 225, umrla 21. avgusta, stara 59 let.

GREGOR CESAR, član dr. št. 2, umrl 22. avgusta, star 70 let.

Kulturni kotichek

Iz urada mladinske in ženske aktivnosti KSKJ.

Pittsburgh, Pa. — Tekoči mesec smo zopet v naši naselbini pričele s PITT KSKJ. ŽENSKO KEGLJAŠKO LIGO. To naznanjam za željo, da bi se nam pridružile one Jednotarice, katere veseli kegljanje. Me kegljamo redno vsak ponedeljek zvečer ob osmih na Lawrenceville Recreation kegljišču, 53. in Butler St. Pridite torej v ponedeljek zvečer 25. sept., prav gotovo boste zadovoljne kegljati s to ligo. Imamo nekaj članic, ki so izborne kegljačice, nekatere druge pa seveda niso

tako spretni; vendar imamo vse skupaj vedno prijetne večere na kegljišču in mnogo razvedrila, kar je zdravo in koristno.

V raznih okolih ali mestih imajo ljudje različne zabave v jesenski ter zimski dobi, toda članice KSKJ. v Pittsburghu se pa že več let zabavamo pri naši Pitt. KSKJ. kegljaški Ligi.

Kako pa kaj tam v Ambridge, Strabane, Presto ter v drugih krajih okolice našega Pittsburgha. Svoječasno so bile tudi tam dobre lige, ki so se vsako leto za časa tekme z nami kosale. Če so tudi ondi sedaj fantje v armadi, pa zato ustanovite žensko kegljaško skupino; morda jo že imate, kar nam še ni znano. Če je temu tako, se bomo gotovo udeležili na končni tekmi ob zaključku sezone. S tem se širi Jednotin duh in zavest pri Jednoti.

Z velikim veseljem sem čitala na Our Page novico o nedavno ustanovljenem klubu ženske aktivnosti v Forest City, Pa. Morda imate kaj takega tudi v drugih naselbinah kjer so KSKJ društva; gotovo se tudi tam zanimate za take zabave. Torej le naprej in dajte nam vedeti kako se imate. Pišite v Glasilo.

K sklepu še enkrat prijazno vabim cenjene sestre Jednotnih društev v Pittsburghu, pridružite se nam in pridite na naše kegljanje kakor gori navedano; tudi nečlanice, Vaše sosedice ali prijateljice lahko kegljajo z nami, le pripeljite jih seboj; čeprav še ne znate kegljati, vas bomo že me navadile. Vse dobro došle! Zato ni nikake posebne naklade; plačate samo pristojbino za kegljanje in malo svotico za skupno blagajno za različne zabave med sezono. V letošnji sezoni želim vsem Jednotarjem in Jednotaricam, ki kegljajo mnogo uspeha.

S pozdravom

Miss Frances Lokar,
 namestnica urada mladinske in ženske aktivnosti.

Armadni kaplan na bojnem polju

Nedavna smrt nadporočnika Dominica Ternana, frančiškanskega duhovnika, katerega je podrla sovražna krogla iz zadese medtem, ko je podeljeval zadnje zakramente umirajočemu vojaku v Normandiji, pričča ponovno o hrabrosti vojaških kaplanov — katoliški, kot protestantovski in židovski — vsi dnevno izpostavljajo svoje življenje smrtni nevarnosti, da morejo nuditi umirajočim na bojnem polju poslednjo tolažbo.

Duhovnik Ternan, bivši asistent v cerkvi Sv. Frančiška Asiškega v New Yorku, je že trideset let vojaški kaplan, ki je padel v vršenju svoje dolžnosti odkar je Amerika stopila v vojno. Trinajst od teh, ki so služili v armadi in mornarici, je bilo ubitih v akciji, ostali so podlegli bodisi boleznim ali pa so bili ubiti po nesreči.

Vojna pa ne izbira med pripadniki ene ali druge vere in tako so položili svoja življenja na oltar domovine i katoliški i židovski, kot tudi protestantski duhovniki. Dirljiva je storija, ki jo je objavil urad glavnega predsednika armadnih kaplanov v Vojnem oddelku v Washingtonu, in katere se tiče štirih mladih kaplanov, ki so bili na neki transportni ladji, katero je torpedirala sovražna podmornica. Ko se je ladja pogrezala vedno globlje pod površino morja, so štirje kaplani dali svoje rešilne pasove štirim mornarjem, sami pa so se prijeli za roke in so pričeli moliti; nekaj mornarjev je bilo pozneje rešenih, a mladih kaplanov ni nihče več videl.

Mlad mornar, ki je bil uslužben pri trgovski mornarici in je bil med omni, ki so videli junaštvo štirih mladih kaplanov, je povedal, kako so ti, ravno preden se je ladja začela

končno pogrezati, odpasali svoje rešilne pasove in jih dali mornarjem — "potem pa so s krova pogrezajoče se ladje zrla za nami, ki smo bili prepuščeni morju in usodi v malem rešilnem čolnu..." je dejal mladi pomorščak.

Ti mladi kaplani, ki so iz lastne volje žrtvovali svoja lastna življenja, da so se mogli rešiti drugi, ki jih je zajela strašna morská tragedija, so bili; rabinec Aleksander Goodie, iz Yorka, Pa., kjer je služboval v templju kongregacije Beth Israel; župnik John P. Washington, uslužben pri cerkvi Sv. Štefana v Arlington, N. J.; župnik Clark V. Poling, uslužben pri protestantovski cerkvi v Schnectady, N. Y., ter župnik George L. Fox, uslužben pri metodistovski cerkvi v Gilmanu, Vermont.

Kaplani različnih ver služijo na bojnem polju, prav kot služijo vojaki vseh ver in prepričan; za eno in isto stvar. Oni vrše svojo duhovno dolžnost pod ognjem sovražnih krogel in se nič ne ozirajo na to, kakšne vere je umirajoči in tolažbe ter utehe potrební vojak. Židovski rabinec nudi duhovno tolažbo katoliškemu vojaku in protestantovski često pomaga židovskemu, dočim morda katoliški kaplan pogosto deli duhovno tolažbo vojakom ene ali druge vere, ali pa obojim.

Za frontnimi linijami, v armadnih taboriščih v najrazličnejših krajih sveta, vrše vojaški kaplani istotako svojo duhovno dolžnost na podlagi duhovnega bratstva. Doma, v varnem zaledju se morda-res pojavijo tu in tam mržnje in izbruhi rasne ali verske nestrpnosti, toda možje in fantje na bojnem polju tega ne poznajo. . . in ne njih duhovni vodje, vojaški kaplani. Kaplan Eleazer Levi, prvi židovski rabinec, ki je bil poslan z armado v južni Tihí Ocean, se je pred kratkim povrnil, po dveletni službi, ter je povedal mnogo zanimivega o svojih izkušnjah med skupino vojakov protestantovske vere.

"Organizani sem," je dejal, "nedeljske cerkvene obrede na krovu ladje, ki je peljala mene in veliko število vojakov na Novo Gvinejo, kajti za vojaškega kaplana ne obstoja razlika verskega prepričanja. Pripravljen mora biti, da služi vojskam različnih ver in prepričan. Ker sem bil edini kaplan na ladji, je bila moja dolžnost, da sem poskrbel za vršenje protestantovskih verskih obredov.

"Pri tem sem želel dobiti nekoga, ki bi znal peti pri teh obredih. Iskal sem primerne glasu med posadko ladje in vojaki, ter končno našel dva glaso — eden od pevcev je bil zamorski vojak, ki me je hotel prepričati, da njegov glas ni primeren za cerkveno petje; mlad fant, ki je posedoval drugi glas, ki sem ga našel, je ravno teden dni preden je bil vpo-klican v vojaško službo, pristopil k San Francisco Opera družbi. . . Oba sta se izkazala prvovrstna pevca," je dejal rabinec, ki je svoje pripovedovanje takole zaključil:

"Morda bi bila baš služba božja, ki sem jo za fante opravljaj na ladji tekom našega potovanja, povod, da so me tako zelo vzljubili, da so hoteli, ko smo dospeli na Novo Gvinejo, da postanem njihov kaplan. To pa ni bilo mogoče. Vendar mi je uspelo, da sem spet prišel med nje za Zahvalni dan in opravil zanje službo božjo po obredih njihove vere. In bil sem vesel presenečen, ko so me vprašali, naj pridem spet med nje za Božič. . . toda, ker je bil že na potu k njim kaplan njihove vere, sem moral njih prošnjo seveda odkloniti. Toda je bil eden najlepših komplimentov, ki sem jih prejel v življenju."

Neki drugi židovski rabinec je enako pripovedoval, kako lepa složnost vlada med vojaškimi kaplani raznih ver in med vojujočim se moštvo samim. Kaplan Weitz je bil kot potnik v letalu tipa Liberator, ki je plulo po zraku nad Južnim Pacifikom na Velikonočno nedeljo zjutraj in posadka devetih mož je med potjo zaprosila, naj opravi zanje velikonočne obrede. In ker je bil, kot vojaški kaplan, sposoben opravljati službe božje po obredih različnih ver, je fantom ustregel. In potem je tekom pogovorov s posadko dognal, da je bil pilot letala episkopalec, pomožni pilot baptistovske vere, krmilar, inženir in radio-operator so bili metodistovske, prezbiterijanske in kongregacionalistične vere. . . od ostalih treh je bil eden katoličan, drugi pripadnik Adventistov, a tretji je bil Žid.

Medtem, ko je letalo mirno plulo po zraku, je kaplan Deitz vodil molitvene obrede za vse moze posadke in sicer za vsakega v njegovi veri ali verski pripadnosti. Napravil je tudi pridigo, primerjajoč duhovno sorodnost obredov in pomena dveh največjih verskih praznikov, Božiča in Velike noči, v krščanski in židovski religiji. Z njimi je opravil tudi molitve — in medtem, ko je vodil pobožnost tega opravila, so možje na tihem molili.

Liberator, v katerem se je vršila ta čudna velikonočna služba božja, je napravil že 69 bojnih poletov. Nosil je znake boja v zraku in znak naslikan na vnanji strani letala je pričal, da je Liberator sestrelil dve japonski letali in potopil dve japonski ladji. . . (FLIS—Common Council)

To in ono

George Washingtonova molitev

Zgodovinsko znano dejstvo je, da je prvi predsednik naših Združenih držav tudi rad hodil v cerkev in molil. Po njegovi prvi inavguraciji leta 1789 so našli v njegovi klopi v kapeli sv. Pavla v New Yorku kopijo sledeče Washingtonove molitve:

"Vsemogočni Bog, ponižno te prosimo, da bi ohranil naše Združene države v svoji zaščiti; da bi nagibal srca naših državljanov k temu, da bi radi gojili duh pokorščine in ubogljivosti do vlade, da bi gojili vobratno naklonjenost in ljubezen eden do drugega, kakor v obče do vseh svojih sobližnjih v tej deželi."

Gospodar in njegovi golobje potrjeni

V mestu Orlando, Fla., je bil nedavno potrjen k vojakom Harry Carter, ki se je pečal z goloborejo. Pred odhodom v armado ga je zelo skrbelo, kaj bo z njegovimi golobi, da ne bi bili zapuščeni. Zadevo se je prijavi vojaški oblasti, ki je tudi pretežni del njegovih golobov potrdila in vzela za poštno službo v armadi.

Prodaja jaje

Na Švedskem je navada, da se jaje ne prodaja na ducate, ampak po 20 skupaj; v Osrednji Braziliji pa ista prodajala na meter; vrsta jaje v dolžini m. (39 in pol palca) zavzema od 18-20 jaje.

Čudna volitev župana

V začnem stoletju so v francoskem mestu Menlein vsako leto na poseben način volili svojega župana. V ta namen se je vršila tekma v peki najboljšega peciva, kdor je zmagal, je postal župan.

Najvišji spomenik

Mnogi mislijo, da je Washingtonov spomenik v Washingtonu, D. C., najvišji izmed vseh drugih, pa ni resnica. Prekaša ga namreč za 12 čevljev znani San Jacinto spomenik nedaleč od mesta Houston, Texas., ki je visok 567 čevljev. Ta spomenik je bil eden najlepših komplimentov, ki sem jih prejel v življenju."

Bostonski upor proti davkom

Da so se prebivalci mesta Boston, Mass., leta 1778 uprli plačevanju visokih davkov Angliji, posebno na importiran čaj, nam to priča zgodovinsko znana "Boston Tea Party"; tedaj so domačini prebečeni v Indijance ves importiran čaj iz neke angleške ladje v morje zmetali. Istočasno se je vršilo v raznih pristaniščih še šest sličnih uporov: New Yorku, Philadelphiji, Greenwicu, Charlestonu, Annapolisu in Edentonu. Ker so pa Bostončani o tem dogodku največ pisali in oglašali, so ostali v zgodovini na prvem mestu.

Racioniranje živil pred 600 leti

Za časa vladanja angleškega kralja Edvarda III. leta 1349 je bilo tudi racioniranje živil in njih stropne cene v veljavi. Če je trgovec prodal kako stvar nad določeno ceno, je moral plačati 2 krat toliko kazni, globbo je prejel ovađuh. V restavrantih je bilo dovoljeno servirati samo tri vrste jedil. Pa poglejte "visoko" draginjno tedanje dobe: Prašič je veljal 80c, krava \$1.50, kokoš 1c, ducat jaje 1c, tri galone piva 2c. Starodavne racijske "karte"

Starodavne racijske "karte"

Stari Grki so imeli v Atenah tekom depresije tudi racijske "kartice," toda ne iz papirja, ampak narejene na malih tablicah iz škrovine.

Delikatosa Arabcev

Arabci v Maroku smatrajo za posebno delikatno pijačo mleko, stisnjeno in mandeljnev. Za en kvort take pijače se rabí 200 funtov istih.

Raznobarvan med

V nekaterih pokrajinah Rusije čebele producirajo med črnkaste barve, v Sibiriji pa bele.

Staromodna parada

Ko je bil letos 47. governer države Mississippi, Thomas Bailey inavguriran, se je peljal k zaprilegi v neki stari kočiji, vpreženi s parom konj, tako so se vozili tudi vsi udeleženci te parade; vzrok; pomanjkanje gazolina.

Izvor imena naših Združenih držav

25 naših držav nosi indijansko ime, 12 jih je angleškega izvora, 6 španskega, 3 francoskega in samo 2 pristno ameriškega.

Angleško sv. pismo

Sv. pismo stare zaveze izdaja kralja James-a I. vsebuje 39 knjig, 929 poglavij, 33,214 verzov, 593,493 besed in 2,728,100 črk. Nove zaveze: 27 knjig, 260 poglavij, 7,959 verzov, 181,253 besed in 838,380 črk.

Rimo-katoliško verzijo sv. pisma stare zaveze je izdal v angleščini l. 1606 kolegij v Douay, Francija, sv. pismo nove zaveze v tem jeziku je pa izdal že l. 1582 k kolegij v Rheimsu.

Sofer generala Eisenhowerja

Ko se je naš ameriški general Eisenhower nahajal v Severni Afriki tekom sedanje vojne, ga je kot soferka vozila Miss Pearl Hargrave in naselbine Pillager, Minn., ki je spadal k WACs oddelku. Eisenhowerjev avto ima označene 4 zvezde ob strani.

Preitkana Škota

Ko je bila v sedanji vojni Francija okupirana, sta zbežala dva Škota proti španski meji. Dospelva do neke reke, sta našla čoln, da bi se prepeljala. Istočasno sta ju ustavila dva nemška vojaka. Po kratkem debatanju sta vzela še ta dva sovražna vojaka v čoln ter ju dovedla čez mejo, zahtevala sta pa od vsakega po 5 frankov za prevoznino. Dotična vojaka sta namreč hotela tudi zbežati preko meje.

Stric Sam, lastnik številnih tovarov

Znano je, da je naš stric Sam tekom sedanje vojne postal veleposestnik, ker lastuje okrog 34 milijonov zemljišča za razne vojne naprave. Poleg tega lastuje naša federalna vlada tudi 1,500 različnih tovarov za vojne potrebščine; te tovar-

ne so veljale nekaj nad 20 bilijonov dolarjev.

Bivša ameriška država

V dobi revolucije (1784-1788) je bil del današnje istočne države Tenn., kot samostojna država z imenom Franklin. Ta država tedaj ni imela svojega denarja, ampak se je vršila trgovina s barantanjem ali zamenjavo blaga. En funt sladkorja je tvoril vrednost 3 šilingov, 1 koža "raccoona" je bila vredna 2 šilinga, ena galona žganja iz breskev pa 3 šilinge.

Kraljica morja počiva

Bivši največji in najmodernejši francoski parnik "Normandie," ki je bil ob izbruhu vojne pridržan v New Yorku je ogenj zelo poškodoval da se je potopil. Vlada Združenih držav ga je prevzela in preskrstila v USS Lafayette, zatem dvignila in deloma poravnala, kar jo je veljalo \$3,750,000. Ker je bilo nemogoče delo popravne docelo izvršiti, sedaj ta bivša kraljica morja počiva v Toddovi ladjedelnici v Brooklynu, N. Y.

Uspešen zagovornik

V Washingtonu, D. C., je bil letos v avgustu aretirani zamorec Harrison Henson ker je ukradel veliko vodno bučo. Pred sodnikom ga je njegov odvetnik sledeče zagovarjal: "Bilo je neznanstvo vroče, buča mrzla, zatoženec pa vedno vročine prepoten; vzel je torej melono, česar se ni mogel ubraniti, to je bil torej slučajni naravni nagon, ne pa prestopke zakona." Uspeh—Kazen \$5. odpuščena!

IZ ZGODOVINE ROT-SCHILDVOV

Rodbina denarnih magnatov Rothschildov izhaja iz Frankfurta v Nemčiji od Meyerja Amschela Rothschilda. Sinovi tega so se naselili poleg v Frankfurtu (Amschel) še na Dunaju Salomon, v Londonu Nathan in Neaplju Karl in v Parizu James, kjer so povsod imeli svoje banke. Najstarejši Rothschild je bil dvorni bankir volilnega kneza Hessenskega in je s tem položil temelj za vse svoje premoženje. Sin Nathan si je v Londonu naredil veliko premoženje s tme, da je prvi zvedel za vest o zmagi Wellingtona pri Waterloo nad Napoleonom. Tedaj je nakupil po nizkih tečajih mnogo angleških državnih in zasebnih papirjev, ki jih je kasneje, ko so tečaji zaradi vesti o zmagi izredno narasli, prodal z velikim dobičkom. Nathan je ob tej priliki delal dobre kupčije s istim manevrom na berlinski borzi. Dunajska veja Rothschildov je bila dobro zapisana na dunajskem habsburškem dvoru, kjer je tudi bila dvorni bankir. Salomon Rothschild je bil že leta 1816 proglašen za plemenitisa, kakor njegovi bratje Amschel, Karl in James, in je po tem imenovanju, kakor njegovi bratje, dobil še naziv "Freiherr." Leta 1856 na Dunaju ustanovljeni Creditanstalt (ustanovljen po vzorcu Credit Mobilier v Parizu, katerega so utemeljili bratje Pereire, španskega izvora) je bil pretežno v rokah Rothschildov, ki so bistveno posegali v tok avstrijske finančne in denarne zgodovine. Leta 1938 so bila vsa velika Rothschildova posestva v Avstriji razlaščena.

Za 3 nemške vojake je bilo ustreljenih 230 oseb

Rim.—V mestu Civitella Della Chiana, 50 milj južnozapadno od Florence, so Nemci postrelili 230 Italijanov, ker so partizani ubili tri nemške vojake. Na 26. junija so Nemci prišli 30 domačinov in župnika v cerkvi, jih postavili ob zid in jih postrelili s strojnimi. Na cesti blizu mesta so prijeli 21 dečkov in jih tudi postrelili. Druge meščane so pa pobili v njih hišah.

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januara, 1898.

GLAVNI URAD: 851-353 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
 Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja glavnega tajnika 9448.
 Od ustanovitve do 31. maja, 1944 znaša skupna izplačana podpora \$9,188,458
 Solventnost 128.4%

Častni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill.
GLAVNI ODBORNIKI
 Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Prvi podpredsednik: JOHN ZEPFRAN, 2723 W. 15th St., Chicago, Ill.
 Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4718 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKSAN, 198-22nd St., N. W., Barberton, O.
 Četrti podpredsednik: MIKE GERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.
 Peta podpredsednica: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
 Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4573 Pearl St., Denver 16, Colo.
 Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Pomoćni tajnik: LOUIS ŽELEZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Glavni blagajnik: MATT P. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 410 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Vrhovni zdravnik: DR. JOSE E. URISICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago 8. Ill.

NADZORNI ODBOR
 Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.
 Prva nadzornica: MARY E. POLJUTNIK, 1711 E. 90th St., Lorain, O.
 Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1352 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji nadzornik: JOHN PEZDIRTZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
 Četrti nadzornica: MARY HOCHVAER, 21241 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR
 Predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARIK, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
 Drugi odbornik: MARTIN SHUKLE, 811 Avenue "A", Eveleth, Minn.
 Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 409 Burlington Rd., Wilkinsburg, Pa.
 Četrti odbornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR
 Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.
 Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn.
 Drugi porotnik: JOSEPH RUSS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
 Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
 Četrti porotnik: JOHN TERSELAICH, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
 Peta porotnik: JOHN BEVEC, Alexander Ave., Strabane, Pa.
 Šesti porotnik: LUKA MATANICH, 2524 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILIA
 IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VODJA ATLETIKE
 JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKKE AKTIVNOSTI
 JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tiskajo se v Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Domaća fronta

Ostanite na svojem poslu
 Pod pritiskom ogromnega ameriškega produkcijskega napora "se neprestano pomikamo naprej na potih, ki vodijo v Berlin in Tokyo," je dejal predsednik Roosevelt v poslanici, ki je bila priložena enemu njegovih poročil naslovljenih senatu. Nobena stvar ne sme ustavljati tega napora, je dejal.

Predsednik je poročal o lend-lease dobavah ameriškim zaveznikom — Rusiji, Srednjemu Vzhodu in osvobojenim ozemljem — tanke, topove, municijo, hrano, obleko, zdravila.

V poslanici predsednika prihaja do izraza, da bodo morali ameriški delavci proizvajati še več, in nadaljevati tako dolgo lend-lease dobave, dokler ni zadnji Nemeč pregnan iz ozemlja, na katero je vdrl, in dokler ne bodo narodi, katere bomo osvobodili, zopet stali na svojih lastnih nogah.

Ostanite na svojem mestu, da pomagaš kriti nujne potrebe vojske — to je naše edino upanje na popolno zmago v doglednem in čim krajšem času. Mnoga dela v livarnah morajo opravljati ženske

Akoravno je potrebno za naše livarne in topilnice precej močnih delavcev, z jeklenimi mišicami, je vendar tam na razpolago tudi mnogo lažjih poslov, za moške in žene, ki ne zahtevajo posebnih moči. Tako je izjavila komisija War Manpower, ki je sestavila seznam "lažjih poslov," da se zadosti kritičnim potrebam delavcev in ženskih delavskih sil.

Delavcev za težka in lahka dela primanjkuje v Buffalo, Boston, Chicago, Cleveland, Pittsburgh, Detroit, Lansing, Muskegon, Milwaukee, Philadelphia, St. Louis, New Britain, ter v mnogih drugih mestih. Kdor se hoče prijaviti naj bržjavljiva na stroške prejemnika (collect) na naslov: Forge and Foundry Division, War Manpower Commission, ter naj omeni, da je pripravljen obvezati se za 90 dni.

Plače za navadne delavce, ki vstopijo v industrije železa ali jekla grede od 50 do 80 centov na uro, kot je to naznanilo ministerstvo za delo. Plače v delavnicah železne industrije je večinoma nekoliko višja kot v livarnah.

Potrebe delavcev vojne industrije
 Paul V. McNutt, ravnatelj War Manpower komisije, priporoča razvoj širom vse države profesionalnih naprav in prodajalcev, da se s tem prepreči nepotrebno izostajanje delavcev vojne industrije. Dalje je priporočal, ne le izboljšanje teh podjetij v občinah, temveč tudi, da se uvede prav v tovarne nekatere teh organizacij kot na primer pobiranje perila, plačevanje zavarovalnine, ter računov za elektriko in popravilnice za avtomobile.

McNutt je poudaril, da so slabe razmere, ki vladajo za delavce v pogledu teh potrebosti, med njimi težave pri nakupovanju, v pralnicah in garažah ter drugih sličnih podjetjih, jako velik vpliv na redno obiskovanje dela. Nepotrebna odsotnost od dela je šestokrat povzročena po oddaljenosti ali nezadostnem številu prodajalcev, neugodnih pogojev, težkočah glede perila ali težavah pri plačevanju računov za plin in elektriko, ter zavarovalnine.

Izrazil je svoje upanje, da bodo ravnateljstva tovarnen in trgovci sodelovali z WMC v njenem programu za izboljšanje teh nedostatkov.

Ostanite na svojem poslu!
 Miss Margaret Hickey, ravnateljica posvetovalnega komiteja za žensko delo pri War

Manpower komisiji, je izjavila, da je pripomogla "skrita armada" ženskih delavcev Ameriki do "njenege sijajnega uspeha v vojni produkciji," ter je naslovlila ženam Amerike poziv, naj nas ne "puste na cedilu." Miss Hickey je poudarila, da sta hitrost in produkcija dve poglavitni potrebi v trenutku, ko se vojna nagiba h koncu, tako da je največje važnosti, da ostanete žene na svojem poslu, prav posebno pa še v jeseni, ko bodo morale napolniti vse one vrzeli, ki bodo nastale radi vrnitve mladine v šolo.

"Nikdar še ni bilo trenutka, ko je bilo delo doma tako ogromne važnosti," je dejala Miss Hickey. "Bitka produkcije ne bo dobljena tako dolgo, dokler ne pade zadnji strel v tej vojni."

Ostanite na svojem poslu in pomagajte kriti važne vojne potrebe — to je naše edino upanje na čim hitrejšo in popolno zmago.

Ugo Carusi, eksekutivni pomočnik pri Attorney General, katerega je predsednik pred kratkim imenoval za komisarja priseljevanja in naturalizacije, pozivlja delavce v vojnih industrijah, ki so priseljenci, da ostanete na svojem poslu prav do zmage.

Carusi je dejal: "Med Amerikanci, ki se trudijo na domači fronti, da bi omogočili one sijajne uspehe, katere so dosegle naše zavezniške armade na bojnih poljih, nikdo ne dela tako trdo in pridno kot Amerikanci tujega rodu. Zanje je ta vojna ista stvar kot za vse druge Amerikance — in še nekaj več. Spominjajo se svoje lepe stare domovine. Oni vedo, kaj je pomenila invazija. Oni si prav lahko predočujejo, kaj so Nemci razdeljali in porušili. Oni žalujejo za svojimi stari prijatelji ali sorodniki, katere so nacisti poklali."

"Ti Amerikanci tujega rodu vedo tudi, da vojna še ni končana. Oni vedo, da toliko časa, dokler se nahaja še en sam Nemeč na ozemlju drugih dežel,

morajo zavezniški nadaljevati svojo borbo. Pričakujemo, da vsakega teh Amerikancev, da bodo ostali pri svojem orodju, katere koli vrste je, in da bodo delali na svojem mestu vse dokler ne bo podpisan mir. Amerikanci na bojnih frontah potrebujejo vedno več onega orožja in municije, s katerim dirajo sovražnike kjerkoli jih srečajo. In Amerikanci tujega rodu bodo gledali na to, da bodo to vse tudi dobili."

OSTANI NA SVOJEM POSLU IN POMAGAJ KRITI BISTVENE VOJNE POTREBE — TO JE NAŠE EDINO UPANJE NA ČIM HITREJŠO POPOLNO ZMAGO.

Približno 33,000 mož in žena v uniformi vojske in mornarice v uradih pošte se pripravljajo na svoj največji posel — odvoz približno 70,000,000 zavojev božičnih daril (trikrat toliko kot lani) preko morja za moške in ženske, ki služijo preko morja. To je objavil danes Urad za Vojne Informacije na temelju podatkov od vojske in mornarice.

Poštni uradniki vojske so pripravljani na to, da bodo morali odposlati približno dvakrat toliko božičnih zavojev kot v letu 1943, ko je odšlo 20,000,000 zavojev preko morja.

Poštni urad mornarice pa računajo za najmanj 4-kratno množino daril v primeri z letom 1943, ko so uradi v New Yorku in San Franciscu odposlali to število zavojev. Pošta mornarice je imela lani vsega skupaj 7,480,000 zavojev, 3,480,000 v baze ali ladje na morju, a 4,000,000 za lačje, ki so pristale v ameriških pristanišjih.

Tako vojska kot mornarica poročata, da je bilo letos ustanovljeno mnogo več uradov povsod po svetu za dostavljanje dobro zavitih in previlno naslovljenih zavojev, namenjenih možkim in ženskam v vojni službi onstran morja, da jih dobe na božični dan ali prej. Radi tega je bil tudi določen mesec za razpošiljanje božične pošte od 15. sept. do 15. oktobra. Uradniki pravijo, da bodo dosegli zavoji, odposlani v tej dobi, na božični dan vse vojake

in mornarje, pa naj se nahajajo kjerkoli, ako bodo pazili odpošiljatelji na nekatere podrobnosti.

Zavoji naj ne bodo težji od 5 funtov in večji od skupaj 36 inčev. Naslov napravite razločno in pravilno, opozarjajo uradniki vojske in mornarice. Ne jemljite takih lepljivih naslovov, da bi se mogli odlepiti. V zavoj spravite še en naslov. Na pošiljate stvari, ki se utegnjo pokvariti, in pred vsem ne pošiljajte potic in sličnih stvari v istem zavoju z zapetnimi uramič žepnimi noži ali drugimi takimi darovi, katerih so vojaki veseli. Ako se one stvari, ki so užitne pokvarijo, vam utegnjo pokvariti tudi vse drugo v zavoju.

Lani so se izgubili ali bili dostavljeno prepozno le zavoji z nezadostnimi naslovi ali slabo zaviti.

ljevskje in cesarske krone, a Tvojo glavo venča krona nebeška. Bili so tudi, ki so nosili vladarsko žezlo, Tvoja roka pa nosi palmo mučeništva. Zato pozdravljeno v beli Ljubljani, v sručen Slovenije, Ti, veliki sin našega bratskega poljskega naroda. Ko bomo spremljali Tvoje svete ostanke po ulicah našega mesta, se milostno ozri na nas in vlij obilo božje blagoslova na nas in na lepo našo Ljubljano, na ves slovenski narod in na vso Jugoslavijo."

Svetniku so se s primernimi nagovori poklonili še drugi odličniki, nakar so pevci pod vodstvom stolnega kanonika dr. Kimovca zapeli: "Glejte, kako umira pravičnik."

Izpred glavnega kolodvora se je razvrstil po Masarykovi cesti in naprej po Poljanjski cesti tja do cerkve sv. Jožefa veličasten sprevod. Sprevod so otvorili fanfaristi Prosvetne zveze in v lepem redu so se vrstila najrazličnejša društva in kongregacije. Pred krsto so korakali v sprevodu mnogi občinski svetniki, poljski generalni konzul g. Pol in drugi odličniki. Za krsto so šli generalni vikar in prošt g. Nadrah z vsem kaplitjem, stiški opat doktor o. Kostelec in druga visoka duhovščina, redovniki in ostali zastopniki farnih ustanov.

Velika cerkev sv. Jožefa je bila vsa veličastno okrašena s cvetjem in zelenjem. Bogoslovci in duhovniki so nosili krsto s kolodvorskega hodnika na voz in z voza na oltar, nakar je prošt Nadrah blagoslovil svetnikove ostanke. S prižnice pa je pozdravil svetlega brata pater dr. Kopatin, član D. J. Kratko je dejal: "Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!" Nato je g. pater v krepkih, globoko v srce segajočih besedah očrtal svetnikovo življenje in mučeništvo. Huda je bila borba za mučnikovo truplo še pod boljševisko vlado. Po 280 letih se svetnik mučenev vrača v svojo domovino, da jo bo ščitil pred vsemi viharji in napadi sovražnikov.

Po končanih obredih je bila obsežna cerkev neprestano toriščje romarjev, ki so tja do poznega večera prihajali izkazovati zadnjo čast poljskemu svetniku-mučencu. Matere so prihajale z otročiči, drugi bolehnih so se pripeljali. Ljudje so polagali na krsto križčke, svetinje in svete podobe.

Kmalu po 21 so dvignili duhovniki krsto z oltarja ter jo prenesli na voz mestnega pogrebnege zavoda. Poprej so še sledili govori. Provincialni poljskih jezuitov, p. Stanislav Sopot, se je toplo zahvalil vernim Slovincem, da so izkazali tako iskreno čast njihovem svetniku-mučencu.

Po opravljenih obredih je krenil sprevod izpred cerkve sv. Jožefa tja proti škofiji, čez tromostovje po Miklošičevi cesti na kolodvor. Vse hiše, kakor pri procesijah, so bile lepo razsvetljene in okna lepo okrašena. Sprevod je trajal dobro uro.

Na kolodvorskem hodniku je zaigrala salezijanska godba "Povsod Boga!" V imenu škofa se je od sv. Andreja Bobole poslovil prošt Nadrah. Za gospodom proštom se je v imenu Družbe Jezusove, v imenu pinškega škofa in v imenu vsega spemstva zahvalil Slovincem zastopnik jezuitskega generala p. Anton Prešeren. Krsto so nato prenesli v salonski voz, ki so ga priklopili okrog 10 zvečer budimpeštanskemu brzovlaku. — ("Domoljub," 6. - 15. - 1938.)

NAGRADE
NAŠE TIHE KAMPANJE TRAJAJOČE
 OD 1. SEPTEBRA DO 31. DECEMBRA, 1944

ZA DOSEGO 40,000 SKUPNEGA ČLANSTVA

CILJ KAMPANJE 500 NOVIH ČLANOV V OBEH ODDELKIH

NAGRADE V GOTOVINI ZA ODRASLI ODDELEK

Za \$ 250.00 zavarovalnine	\$ 1.00
Za 500.00 zavarovalnine	2.00
Za 1,000.00 zavarovalnine	4.00
Za 1,500.00 zavarovalnine	6.00
Za 2,000.00 zavarovalnine	8.00
Za 3,000.00 zavarovalnine	12.00
Za 4,000.00 zavarovalnine	16.00
Za 5,000.00 zavarovalnine	20.00

NAGRADE ZA MLADINSKI ODDELEK

Za vsakega novega člana ali članico, ki se zavaruje v načrtu "AA" ali "BB," se bo plačalo \$1 nagrade. Za vsakega novega člana ali članico, ki se zavaruje v načrtu "CC" (20-letna zavarovalnina), se bo plačalo sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 zavarovalnine	\$ 2.00
Za 500.00 zavarovalnine	4.00
Za 1,000.00 zavarovalnine	4.00

IZ GLAVNEGA URADA K. S. K. JEDNOTE

PREMEMBA SEDEŽA DRUŠTVA ŠT. 153

Društvo sv. Jeronima šte. 153, K. S. K. Jednote je bilo ustanovljeno 2. maja 1914 v Canonsburgu, Pa.

Ker je pa večina društevnikov naseljenih v Strabane, Pa., in ker ima društvo v Strabane, Pa., tudi svoj Dom in ker je v Strabane, Pa. tudi poštni urad, zato je članstvo imenovanega društva na redni društveni seji vršili se 3. sept. 1944 sklenilo, da vložijo prošnjo na glavni urad K. S. K. Jednote v svrhu spremembe društvenega sedeža iz Canonsburg v STRABANE, Pa.

Uprava K. S. K. Jednote smatra, da so vzroki navedeni v prošnji za premembo društvenega sedeža dovolj tehtni, zato se je prošnja odobrilo. Od 3. sept. 1944 naprej se smatra sedež društva sv. Jeronima šte. 154, KSKJ, v Strabane, Pa.

Za glavni urad K. S. K. Jednote:
 Josip Zalar, glavni tajnik.

PONOS NASELBINE SHEBOYGAN, WIS.

Sheboygan, Wis. — Ponos naše znane naselbine, posebno naše slovenske fare sv. Cirila in Metoda je M. in J. Progarjeva družina, ki ima štiri od svojih osemih otrok v službi strica Sam-a in ki zavzemajo vsi odlična mesta. Slike istih je te dni objavil naš lokalni list "The Sheboygan Press"; ti so: kapitan Mihael J. Progar Jr., 1st Lt. Jennie A. Progar, 2nd Lt. Walter A. Progar in Cpl. Anthony Progar. (Op. ured. Te slike, katere nam je doposlal navedeni lokalni list se nahajajo v današnji Our Page in so z bolj obširnimi opisom navedene.)

Iskrene čestitke gori imenovani družini; zato menda ni treba iskati praznih besed, saj dejstva sama govori dovolj jasno, da so morali njih starši precej žrtvovati za izobrazbo

in šolanje teh svojih štirih otrok, ki so danes na odličnih stopinjah. Med temi se lahko še posebno omeni kapitana Mihaela, ki je poveljnik poljske artilerijske stotnije v 3. armadi nekje na Francoskem. Naj bo še pri tem omenjeno, da spada vsa Progarjeva družina k naši KSKJ.

Umevno je, da Mr. in Mrs. Progar v svoji skromnosti ne iščeta zato kake posebne časti in hvale, pač pa želita in prosita Boga, da bi se vsi ti štirje njihovi otroci kmalu zdravi vrnili domov. To jim iz srca želim tudi podpisana:
 Mihael in Ana Ortar

Največje bojišče na svetu

Med tem, ko se bojna vihra v Evropi približuje koncu, je dobro imeti oko obrnjeno tudi na največje bojišče na svetu in to je na Pacifičnem oceanu, kjer bodo Japonci kmalu okusili iste dobre porazov, kot jih Nemci okušajo v Evropi. Če postavimo površino Zed. držav, 3,022,387 kvadratnih milj tja na Pasifik, kot nam kaže gornji zemljevid, potem si lahko predstavljate velikansko bojišče na vodah Pacifika. Od Maršal otokov, odkjer so pričeale napadati naše armade, pa do Tokija je približno ista razdalja, kot je od Miami, Calif. do Seattle, Washington. S pridobitvijo več mornariških baz kot so Guam in Saipan, je bilo dovažanje tako nujno potrebnega "100 octane" gazolina silno olajšano. Pred tem je bilo dovažanje le v sodih, katere so zmetali v morje blizu obale in so jih potem vojaki morali loviti v valovih kot kaže spodnja slika, kar sedaj lahko vrše z tankerji.

Courtesy THE STANDARD OIL CO. (OHIO)—35

Tržaškemu brzovlaku je bil priklopljen voz predsednika poljske republike Moščinskega. Ta je namreč dal na razpolago svoj salonski voz za prevoz svetnikove krste na Poljsko. S tem je predsednik bratske republike hotel na viden zunanji način izkazati veliko čast mučencu Andreju Boboli, katerega rod je plemiškega porekla.

Ko je brzovlak pripeljal na ljubljanski kolodvor, so iz pepga salonskega vagona najprej izstopili spremljevalci svetnikovega trupla, tako škof Niemira iz Pinska. V njegovi škofiji je svetnik storil mučeniško smrt, ko je postal na deželi žrtev besnih kozakov, ki so od njega zahtevali, da naj prestopi k pravoslavju ter mu za ta primer podarijo življenje in visoke časti.

Ob prihodu vlaka in prenosu krste na lepo okrašeni voz mestnega zavoda, v kateri voz so bili vpreženi štirje belci, last trgovca g. Wodelje, je vojaška godba igrala cerkvene pesmi.

Ob krsti je nato prvi v imenu sv. Cerkev pregovoril generalni vikar in prošt g. Ignacij Nadrah, poudarjajoč: "Veliki svetnik Andrej Bobola! Ljubljanska škofija se Ti ob Tvojih svetinjah po svojem zastopniku poklanja, polna veselja in sreče, da Te sme sprejeti in počastiti. Veliko slavnih mož smo že pozdravili na tem kolodvoru, a Tebi enakega še nikdar. Bili so med njimi, ki so nosili kra-

For Victory...
Buy
UNITED STATES
BONDS * STAMPS

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

FOUR OF PROGAR FAMILY IN SERVICE, THREE SERVE IN OVERSEA ASSIGNMENTS

Sheboygan, Wis. — Letters from England, New Guinea, Italy and Texas . . . where three sons and one daughter are serving in the armed forces . . . reach the home of Mr. and Mrs. Michael Progar, 1314 N. Eighth St. almost every day.

Mr. and Mrs. Progar, who are the parents of eight children, have three sons serving overseas and one daughter, Lt. Jenny Progar, who is chief nurse of surgery at Perrin Field, Texas.

Capt. Michael Progar, who was formerly a member of The Sheboygan Press advertising staff, has just arrived in England with his field artillery unit. "Mike," as he was popularly known in Sheboygan, entered the service on August 5, 1942, and took his basic training in the Field Artillery Replacement Training Center at Fort Sill, Okla. On December 11, 1942, he entered the Field Artillery Officer Candidate school at Fort Sill and three months later was commissioned a second lieutenant.

Made Captain

Less than six months after he received his commission, "Mike" was promoted to first lieutenant and this news came to him on August 12, 1943, when he was serving as a battery executive under a battery commander in charge of about 100 men at Camp Phillips, Kansas. Reporting back to Camp Campbell, Ky., after a two weeks' leave here in May, "Mike" received his captaincy in the Field Artillery.

First Lieut. Jennie Progar entered the service in May, 1943, and was stationed at Jefferson Barracks, Mo., before her transfer to Perrin Field, Tex. Lieut. Progar attended Sheboygan High School, then took nurses' training at St. Agnes School of Nursing at Fond du Lac, and later followed her profession at the Sheboygan Memorial hospital and at the Curt J. Joa Co., Inc. Previous to her appointment as chief nurse of surgery at Perrin Field, Lieut. Progar was assigned to nursing duties at the station hospital.

Sees Active Service

First of the Progar family to enter the service of his country was Corporal Anthony, who was inducted in March, 1941. Corp. Anthony Progar was stationed successively at Camp Grant, Ill., Camp Livingston, La., Fort Dix, N. J., and later in California, Australia and New Guinea. He participated in the battle of New Guinea and was hospitalized with malaria. Corp. Progar is now with the service forces of the 127th Infantry, 32nd division, in New Guinea. In civilian life he was employed at the Kohler Co.

While stationed in Italy, 2nd Lieut. Walter Progar, one of Uncle Sam's pilots, often flies over the homeland of his parents who were born in Jugoslavia. Entering the service on May 23, 1942, "Wally" was with the field artillery at Camp Shelby, Miss., for nine months. He qualified for air cadets on January 28, 1943, and took his pre-flight training at Maxwell Field, Ala.

Pilot Progar received his primary work at McBride, Mo., basic training at Molden, Mo., and advanced flying at Blytheville, Ark. He was awarded

Capt. Michael J. Progar

First Lt. Jennie A. Progar

2nd Lieut. Walter L. Progar

Cpl. Anthony Progar

his wings and commission on November 3, at Blytheville Army Air Field Advanced Twin Engine Flying school. His next assignment was at Symarna, Tenn., where he trained to pilot B-24 bombers. Lieut. Progar was formerly employed at the General Box Co.

(Photos, story, courtesy Sheboygan Press.)

Promoted

Cleveland, O. — August J. Knauss has been promoted to chief shipfitter. He is the son of Mrs. Julia Knauss, 1194 E. 170 St.

Missing in Action, Now Reported Safe

Cleveland, O. — Previously listed as missing in Italy since June 23, Pvt. John Chernko, 34, has now been reported safe. The son of John Chernko, 546 E. 152 St., Pvt. Chernko lived in Chicago prior to his induction. His wife, Marjorie, lives there.

Killed in Southwest Pacific

Cleveland, O. — Marine Pfc. John L. Znidarsic, 22, died in recent action in the Southwest Pacific, according to a Navy Department telegram received by his sister, Mrs. Frances Jasko, 1345 Russell Rd.

Pfc. Znidarsic was believed to have been killed in the Guam island invasion according to his sister. He had enlisted in Aug. 1942, and had served overseas since May, 1943.

He attended East Technical High School and worked for the Monmouth Products Co. is survived by five brothers, Victor, in Louisiana, Pfc. Louis, in France, Pfc. Anton, in the South Pacific, Joseph and Frank, and by one sister, Mrs. Jenny Etcheo. His parents are dead.

ST. VITUS LODGE TO UNVEIL HONOR ROLL

Cleveland, O. — An Honor Roll with over 100 names of St. Vitus Society, No. 25, members will be unveiled and dedicated at the Oct. 1 meeting of the Society in the old St. Vitus School building, according to announcement made by President Anton Strniša.

Members of the society are urged to attend in order to witness the ceremony honoring the service members of whom the lodge is very proud. A special invitation is extended to the fathers who have sons in the service. The meeting is scheduled for 1:30 p. m.

CHICAGO STEVES LIFT KEGEL CURTAIN AS TEN TEAMS START MERRY SCRAMBLE

Chicago, Ill. — Tuesday night, Sept. 12, witnessed a successful opening of the St. Stephen Bowling league at Southwest Alleys. Secretary John Terselich pulled the curtain for the league start by thanking the bowlers and rooters for turning out.

Mac also introduced Frank Banich, president of St. Stephen's society, John Kochevar, league president, and Anton Tomazin, league treasurer. In responding, Mr. Kochevar promised that some time during the season he would set up a keg, and Mr. Tomazin promised the sandwiches, so bowlers, there is something to remember.

Secretary Terselich also introduced KSKJ Athletic Director Joseph Zorc, who expressed surprise and joy in seeing a full squad of ten teams ready to toe the line. As a prize for individual high, Mr. Zorc offered a bottle of ninety-proof rubbing liniment that was won by Carl Strupek with his 565 series. Accompanying Mr. Zorc were J. Hladnik, treasurer of the Midwest KSKJ Bowling Association, and Joseph Slana.

Mr. Zorc and Mr. Hladnik rolled the first balls to set the league in motion, Zorc tripping five pins, Hladnik six. We miss-

ASSISTANT HEAD MASTER

Rev. Sebastian Soklich, T.O.R.

The Reverend Sebastian Soklich, T.O.R. has been appointed Assistant Head-Master of St. Francis Preparatory School, Loretto, Penna., by the Very Reverend Benedict Determann, T.O.R., Minsiter Provincial of the Franciscan Fathers of the Third Order Regular of St. Francis whose Motherhouse is located at St. Francis Friary, Loretto, Pa.

Father Sebastian was graduated from St. Francis College and upon completion of his Theological Studies at St. Francis Seminary was ordained to the Holy Priesthood in May of 1943 by His Excellency, the Most Reverend Richard T. Guilfoyle, D.D., Bishop of the Diocese of Altoona, Pa. Prior to this appointment Father Sebastian was assistant to the Very Reverend John Doyle, T. O. R., S. T. D., Master of Clerics for the local Franciscan Province.

Father was formerly a member of SS. Cyril and Methodius Parish, Lorain, Ohio, of which the Reverend Milan J. Slaje is the pastor. He is presently an active member of the KSKJ Lodge No. 101.

Boyhood Pals Die Together When Ship Sinks in Atlantic

Cleveland, O. — Seamen Albert Pintaric and Joseph Sincek grew up together. Their homes were only a few doors apart . . . their families were friends . . . they were the same age.

They were graduated from St. Paul's Parochial School in the same class. They were inducted together in April, 1943, and on Aug. 18 of that year, they died together when their ship collided with another in the North Atlantic and was sunk.

The letter announcing the deaths to their parents, Mr. and Mrs. August Pintaric of 1444 E. 40 St. and Mr. and Mrs. Joseph Sincek Sr. of 1410 E. 40th St., arrived in the same mail.

Seaman Pintaric leaves besides his parents, three brothers and three sisters. They are Pvt. August Jr. in Hawaii, Corp. Steve in Corsica, Daniel, Mary, Katherine and Mrs. Anna Kozinski.

Surviving Seaman Sincek besides his parents are two sisters, Teresa and Mrs. Mary Casar.

Pvt. Ed Retel Writes

We received a letter from Pvt. Edward J. Retel, ASN 36314879, 50th Q. M. Tng. Co., 9th QM Tng. Bn., Camp Lee, Va. Ed writes to tell of his new address, and also includes that he noticed by Our Page that the Chi Steves would soon start bowling. He wishes his friends good luck, and hopes that one of them will hit a 300 game before the season ends. He is also looking forward to the day when all the former Steve bowlers will again be in the lineup.

In the near future he hopes to see his Chi friends on a furlough. He also includes his regards to all members in the service.

Killed on Biak Island

Cleveland, O. — Pvt. Alvin Klausner, 22, ambulance driver and stretcher bearer for a medical unit, was killed June 8 on Biak Island, his sister, Mrs. Julia Tekavcic, 3420 E. 73 St., learned this week.

Memorial Mass for Pvt. Alvin Klausner, son of Mr. and Mrs. Klausner of Racine, Wis., was offered in St. Lawrence Church.

Besides his parents, who left Cleveland several years ago, he leaves a brother, Frank, and three sisters, Mrs. Leo Youngblad and Mrs. E. W. Grover, both of Racine and Mrs. Veronica Larson of Ne-gaunee, Mich.

Wounded in France

Cleveland, O. — Pfc. Edward Koenig, 29, sustained slight foot wounds on the French front June 17. He is one of six service sons of Mr. and Mrs. Frank Koenig, 2498 E. 82 St., in Holy Trinity Parish. An artilleryman, he entered the Army December 31, 1941.

His brothers in service are: Warrant Officer Frank J. in the Atlantic; Fireman Joseph P. and Electrician's Mate Paul, both in the Pacific; Boat-swain's Mate Philip Jr. in Chicago, Ill., and Pfc. Kenneth in the Pacific.

cek, 521, and Joe Zibert, 444, were high for the Jerin Butchers.

KSKJ MEMBER SIGNS WITH CLASS A NEW YORK YANKEES FARM TEAM

Frank Matoh, Jr.

Cleveland, O. — Frank Matoh Jr., member of St. Joseph's Society, No. 169, is home once more and with him is a fine record of play with the Wells-ville (N. Y.) Yankees, pony team of the New York Yanks.

Frank graduated from the

junior team and has signed with the Class A Binghamton Triplets, also farm team of the New York Yankees, for the next season. At present he is awaiting orders from Uncle Sam, but his contract specifies that he will play with the New York team after his return. He was 18 years old on July 19.

A third baseman, Frank played in 84 games and wound up with a batting average of .297. He led his team in home runs, 7, and his heavy hitting, including 13 doubles and 9 triples, brought in 64 runs during the season.

He was a stellar athlete at Collinwood High School where he graduated last June. He also bowled with St. Joseph's No. 169. Before joining the Wellsville team Frank played in every baseball class in the Cleveland Sandlot League. At one time he played with the St. Mary's Parish team, and more recently with the Class A Factory Furnitures where scouts, after seeing him perform for Collinwood, singled him out as big league material.

One of Frank's biggest thrills was a homer that he clipped with the bases loaded in a game with the Orleans Oilers. He holds the record of the longest and the highest home run hit in the Wellsville park.

He is the son of Mr. and Mrs. Frank Matoh, — — — Mr. Matoh has always been a big KSKJ sports booster.

JOLIET LADIES BOWLING LEAGUE WILL START SEASON SEPT. 1

Joliet, Ill. — The official schedule of the Joliet KSKJ Ladies Bowling League will begin Thursday evening, September 21st. Bowling will begin promptly at 7 p. m.

There will be eight teams represented with four bowlers on each team. The names of the captains and bowlers are as follows:

Captain Jean M. Tezak, Helen Kieth, Barbara Buchar, Gen Golobitsch.

Captain Jule Camp, Helen Rozich, Mayme Umek, Theresa Ambrose.

Captain Ann Vertin, Leona Simec, Vida Zalar, Jo Karl.

Captain Dorothy Zlogar, Isabelle Gregorich, Helen Mc-

Tee, Mary Znidarsich. Captain Mary Salesnik, Gen Lauric, Frances Gursh, Marie Klepec.

Captain Marge Dolinshek, Mayme Kren, Katherine Przybylski, Betty Martincich.

Captain Jo Ramuta, Donna Wilhelmi, Jennie Juricic, Marie Terlep.

Captain Ann Papesh, Lillian Grayhack, Dorothy Dolinshek, Marge Cohil.

The officers for the 1944-45 season are: Ann Papesh, president; Vida Zalar, secretary-treasurer. The publicity manager will be announced later.

We wish to extend our appreciation to the retired of-

(Continued on Page 8)

THEY BOTH SERVE

Sailor Arthur Blevins, of Boston, Mass., bites into a hot dog as Helen Gillette, actress, salvages the fat in which it was cooked, at the Club or Merchant Seamen, New York. Both realize how urgently the armed forces and civilians need the medicines, munitions, synthetic rubber and other products that require used fat in their manufacture.

OUR PAGE WAR KITCHEN

By FRANCES JANCER
1110 Third St.
La Salle, Ill.

At the request of Mrs. L. A. Verhola, Lorain, Ohio, I am publishing recipes for moist cookies, those that will keep several months, the kind that can be sent overseas to our fighting men, and not get stale.

Christmas Rocks

1½ cups sifted flour, 1 teaspoon baking powder, ½ teaspoon baking soda, ½ teaspoon salt, 1 teaspoon cinnamon, ¼ teaspoon cloves, 4½ cups walnut meats, 3 cups pitted dates, 3 cups seeded raisins, 2/3 cup shortening, ½ cup firmly packed brown sugar, 2 eggs.

Mix and sift flour, baking powder, soda, salt and spices. Put nuts and fruits through a food chopper. Cream shortening; gradually beat in brown sugar, then eggs, nuts and fruits. Stir in flour mixture. Drop from teaspoon on greased baking sheet and bake in moderate oven about 12 minutes. Makes 75 cookies.

Anise Fruit Cookies

2 cups sugar, 1 cup butter, 4 eggs, 1 cup shelled almonds, 1 cup cherries, 1 cup citron, 3 or 4 drops of anise oil, cake flour, 1 teaspoon baking powder.

Mix all together, using only enough flour to make a stiff dough, but not too stiff. Turn into long rolls, put in refrigerator, and slice ¼ inch thick the next day. Bake in 375 degree oven for 10 minutes. Will keep indefinitely and are very tasty.

Honey Date Nut Bars

3 eggs, well beaten, 1 cup honey, 1 1/3 cups flour, 1 teaspoon powder, 1 teaspoon vanilla, 1 cup chopped nuts, 1 lb. dates, chopped, ½ teaspoon salt.

Mix together honey and well beaten eggs. Add baking powder, flour and salt, sifted together, then chopped dates, nuts and vanilla. Pour to ¼ inch thickness in shallow tin; bake in moderate oven. Cut in strips ½ inch wide and 3 inches long, roll in powdered sugar and pack away in crock. Cover and keep at least one week before using them. The older the better, as some of the famous old fruit cakes.

Chop Suey Cookies

1 cup sugar, 6 tablespoons milk, 1 cup coconut, 2 cups oatmeal, 1 teaspoon cinnamon, ¾ cup shortening, pinch of salt, 1 cup raisins, 1 cup green and red cherries, 2 cups flour, 2 eggs, 1 cup nutmeats, ½ teaspoon soda dissolved in 2 teaspoons milk.

Cream sugar and shortening, add eggs. Add flour and milk alternately, mixing well. Add all other ingredients. Drop on greased pan and bake in moderate oven as thick cookies.

Americanos

2½ cups flour, 1 teaspoon soda, ½ teaspoon ground cloves, ½ teaspoon allspice, 1 tablespoon cinnamon, 1 cup sugar, 1 lemon, 3 tablespoons cocoa, 3 tablespoons water, 2

San Diego's "Narodni Dom"

Eddie Simms—Ex-Fighter, Musician, Movie Actor, Promoter—Is "Pappy" to the Boys

By Cpl. F. A. Orehek, USM

Pitching his first liberty in San Diego, a Slovene Navy or Marine "boot" with a close cropped haircut, ill-fitting uniform in one of two G. I. sizes—too small or too large—and a split-shine on his shoes, reflecting a face taut and tanned but constant training, beelines for the nearest phone booth and dials: E-d-d-i-e S-i-m-m-s.

And if Simms, a man with more connections than a telephone exchange, isn't managing a boxing show, entertaining a bond rally with his accordion and clowning, or promoting a business venture, the novice serviceman's call will be answered in a strong staccato voice: "You're a Krainer! Where 'ja at? I'll pick you up..."

Before the caller has time to reach the gate, Simms whisks up in his black sedan. "Hi champ!" is his salutation as he ushers the slightly bewildered "boot" into the car and heads towards Southern California's unofficial Slovene U.S.O.

Looking over his host while speeding along the limitless Pacific Ocean, the "boot" observes Eddie Simms, former Cleveland Slovene heavyweight fighter, who enlisted into the Navy two years ago and is now teaching hundreds of sailors how to "use their dukes." The blue-jacket uniform accentuates the pugnacity of Hollywood's "typical fighter." His boxcar shoulders protrude un-

eggs, 2 tablespoons honey.

Sift and measure flour, add and sift into mixing bowl the soda, cloves, allspice, cinnamon, sugar. Add the grated peel of lemon. Make a paste of cocoa and water. Beat eggs and mix eggs with cocoa mixture and honey.

Mix and knead into a dough. Divide in half and roll ½ into rectangular shape ¼ inch thick. Place on greased cookie sheet, spread with filling, cover with second half rolled dough. Bake in moderate oven 375 degrees for 20 minutes. Cut in squares with a cookie cutter while still hot. Store in tight containers a week or so before using. Will make 60 to 70 cookies.

FILLING: 1 cup each: cooked chopped figs, chopped nuts, coarsely chopped raisins, ¼ cup chopped citron, enough hot water to make it spread. These cookies will last all winter.

der the navy blue. More than 200 fights have flattened his nose. Cauliflower ears are further evidence of his past fighting profession. A well chewed cigar joustles in his mouth as he talks and punctuates the conversation with belly-shaking "Ha-ha-ha's."

Without knowing exactly why, the serviceman feels assured that "Pappy" Simms is already a friend as they approach the fighter's Spanish style home atop a hill outside of San Diego. Simms tactfully makes the man talk of home, mutual friends in Cleveland. Although he's been a self-appointed host to scores of lonesome servicemen, as fan mail from all parts of the globe verify, his naive and genuine amiability wins over every guest anew.

Mrs. Simms, also a Slovene from Cleveland, whose hospitality vies with his, spreads a table laden with "potica, krofe pa klobase" if the season is right. Before delighting the guest with a medley of polkas and waltzes, Eddie Simms serves a beverage which varies with the age of the serviceman.

Amidst walls decked with autographed pictures of ring, political and movie notables, the "boot" wades through scrapbooks bulking with newspaper clippings of Simms' achievements: Fights with Joe Louis, Max Baer, and other top-notchers. A feature role with Ann Southern in "Ringside Maise" for M. G. M. And a personal commendation from Henry Morgenthau Jr. for his bond rally drives.

He listens to some of the 95 Columbia and Okeh recordings made by the Hoyer Trio, organized and led by Simms in Cleveland where he was considered the polka king.

Always solicitous about the guest's military welfare, "Pappy" makes sure that the "boot" gets back to his base in time. Leaving the gay, white house overlooking picturesque Mission Bay with its bright colored carousel, the serviceman sees red anti-aircraft tracer shells shooting into the star-embroidered sky from near-by bases.

When the "boot" finally climbs into his bunk that night, his morale has soared, and Eddie Simms scored another knockout punch over the lonesomeness that confronts a man in uniform.

OUR CORNER

Pittsburgh, Pa. — The Pitt K. S. K. J. Women's Bowling League is again active this year as every other year, and we hope to have a nice league. It is still early in the season, but we are anxious that each and every member of the K. S. K. J. who is interested in bowling, start in with us from the beginning.

We are bowling on Monday evenings at 8 at the Lawrenceville Recreation Alleys, 53rd and Butler St. We would certainly like to see you join us next Monday and enjoy an evening of healthful recreation.

In different communities they have different interests, and since Pittsburgh is such a large place and we have so many active members not only in the KSKJ but also in other organizations, it seems that we cannot all have the same type of interests, so the Pitt K. S. K. J. women have bowling as their primary type of interest in this community.

How about the members in Ambridge and Strabane? We had some grand bowling leagues among these members and it might be a good idea to start again, if you have not already done so. In the years past we had mixed leagues in Pittsburgh, Ambridge, and Strabane, and also in Presto—so that when we had our bowling tournaments the representation from these places was very good. Now that the boys

have gone into the service, don't you think that we women can keep up this sport? I think we can. It would be interesting during the year to have match games with each other and in this way keep up our fraternal interests.

I was glad to hear of the Activity Club which has been organized in Forest City, Pa. I am sure that there are such activity clubs in other parts of the country where we have K. S. K. J. lodges also, but maybe we just haven't heard about them. Let us know, what you are doing in your circles. I'm sure it would be very interesting and then, too, your interests might be appealing to some groups in other communities and they might wish to follow in your footsteps.

If you are a member of the K. S. K. J. and desire to bowl, all you have to do is come to the alleys on Monday evening; if you have a friend who is not a member and she wishes to bowl with us, all well and good, we will be glad to have her. There is no initiation fee, you pay for your bowling and a small amount extra which is retained in the "kitty" for some outside recreational purposes later in the season.

Wishing all the bowlers a very successful season.

(Miss) Frances Lokar, Assistant to the Office of Juvenile and Women's Activities.

JOLIET LADIES LEAGUE

(Continued from page 7)

Officers: Helen Kieth, Dot Zlogar and Betty Martinich for their splendid work in the past as league officers.

From all indications it looks like we will have a fine league this season.

Will be seeing you at the Rivals Alleys Thursday night.

More news in the Glasilo from time to time. Watch for it. Newsy.

Missing Over Yugoslavia

Cleveland, O. — Missing, presumably on his ninth mission as a radio gunner aboard a B-24 Liberator is T-Sgt. Andrew M. Kolenic, 23, husband of Mrs. Marian Kolenic, 12408 Soika Ave. He is missing since a mission over Yugoslavia Aug. 25.

The son of Mr. and Mrs. James Kolenic, 10613 Manor Ave., he last wrote home: "I was thankful to reach the base again today." He is the father of a three-months-old daughter, Andrea. Sgt. Kolenic has been based in Italy since July. He is a former member of St. Benedict Parish.

Missing in France

Cleveland, O. — Sgt. Paul W. Fabian, 36, has been missing in action in France since Aug. 5. The War Department had previously listed him as being seriously wounded on that date.

In service since April, 1942, Sgt. Fabian left for overseas duty last January. He made his home with his sister, Mrs. Anna Tilly. He was a former employee of Johnston and Jennings Co.

Sgt. Fabian has two brothers, John and Albert, and another sister, Mrs. Margaret Royer.

In Diesel Training

Cleveland, O. — Matthew J. Dolenc, 18, 15932 Holmes Ave., is a recent enrollee at the Naval Training School (Diesel) on the University of Illinois campus, Urbana, Ill.

Describes Foxhole Homes

Cleveland, O. — "I've been a resident of France for some time now," writes Corp. Carl B. Skebe of 1486 E. 172nd St. "And although the rent on my foxhole wasn't overdue, I've moved a number of times.

"My bedrooms have varied in size from six feet long, 18 inches wide and 12 inches deep, to six and one-half feet long, four feet wide and three feet deep. Of course, the size of the room depended on the softness of the ground, the time that I had to dig it, the amount of shelling the enemy did, as the amount of ambition that I had left when I was ready to go to sleep.

"Some of my bedrooms had running water (when it rained).

"One nice thing about this country, France, is the fact that every home has a drink for the thirsty traveler."

Wounded in France

Cleveland, O.—While fighting with the infantry in France on July 12, Pfc. Geo. Mellanovich, 20, was wounded, according to word received by his parents, Mr. and Mrs. Michael S. Mellanovich, 7020 Lorain Ave.

Before entering the service in August, 1943, he attended Baldwin-Wallace College. He was sent overseas in March, 1944 after training at Camp Gruber, Okla. He is a machine gunner.

He has two brothers in the service. Sgt. Bogier in Hawaii and Lezier, who is attending Officer Candidate School in Carlisle, Pa.

Rescued in Atlantic Storm

Cleveland, O. — A young Clevelander was one of 31 crewmen rescued by Coast Guards from the Freighter Thomas Tracy, which was broken in two by the East Coast hurricane off Rehoboth Beach, Del.

He is Seaman Frank Mah, 19, son of Mrs. Mary Martich, of 16011 Holmes Ave., who had been aboard the Tracy only a month. He recently finished his naval training at Great Lakes Naval Training Station after being inducted into the Navy in Aug. 1943. He is a graduate of Collinwood High School.

FOR VICTORY: BUY BONDS—Let freedom ring on Uncle Sam's cash register! Buy U. S. War Bonds

ADVICE FROM A HUMORIST

Stephen Leacock, one of the world's greatest humorists, died recently in Toronto. Professor of economics and politics at McGill University for 33 years, he brought to these sometimes too sober sciences a true sense of humor which enabled him to pierce their solemn profundity and emerge with a common sense solution to many world problems.

Throughout his life, he possessed that happy gift of a true sense of humor, which is in its final analysis, a real sense of proportion.

The last words of such a man would naturally be of great interest and of great importance especially in these days of confusion. Here are some of his conclusions and you will go far to find a more apt solution to most of our difficulties.

"Just now we are filled with the idea of post-war reconstruction, rebuilding the railways, recharting the air, shoveling up the cities. I propose, my dear friend, that as a first need for a post-war world you reconstruct yourself a little; shovel up a lot of yourself and throw it away; knock yourself down and start over."

"I'll tell you why I want this reconstruction. I don't believe we can mend our broken world without it. Treaties and compacts, legislation and pledges, are worthless without the heart and spirit of the people. In the long run the world can move only with the spirit."

"I'm going to start anyway. I'm going to pretend that I'm the kindest, friendliest feller that ever stepped along the street. You'll notice it right away when you see me."

"And you start, too. Don't wait for the rebuilding of the railways and the recharting of the air and the reorganization of the trade with South America and all those other things you talk about. Don't put it up to the President of the United States. You begin."

—St. Aloysius Bulletin.

Home from Trinidad

Cleveland, O.—Seaman 1st class Tony Tomsic of London Rr., was recently home on furlough. He left last week for Long Island for reassignment. He formerly spent 15 months in Trinidad.

FAT FACTS

USED KITCHEN FAT IS A PLASTIC INGREDIENT. THE CLEAR VISION PLASTIC WINDOWS IN OUR FIGHTER AND BOMBER PLANES GIVE OUR FIGHTING MEN A BIRD'S EYE VIEW AND A BULL'S EYE HIT!

REFINED USED KITCHEN FATS ENTER INTO THE CONSTRUCTION OF OUR PLANES IN DOZENS OF WAYS.....

AIRPLANE BUILDERS ARE GETTING A SHARE OF THE USED KITCHEN FATS YOU SAVE AND TURN IN FOR RATION POINTS AND CASH!!

Money talks! United States War Savings Bonds and Stamps about "Victory!"